

VARSINAIS-SUOMEN LIITON KUNTAKIERROS KEVÄT 2016

LOPPURAPORTTI TOUKOKUU 2016

**VARSINAIS-SUOMEN LIITON KUNTAKIERROS
KEVÄT 2016**

Loppuraportti toukokuu 2016

Carola Gunell

Liisa Harjula

Juha Pulmuranta

SISÄLLYSLUETTELO

Kuntakierroksen tausta ja tavoitteet	4
Kuntakierros	6
Kemiönsaari 18.3.	6
Raisio 29.3.	7
Mynämäki 29.3.	8
Lieto 30.3.	9
Loimaa 31.3.	10
Laitila 4.4.	11
Pyhäranta 6.4.	12
Naantali 6.4.	13
Uusikaupunki 11.4.	14
Vehmaa 11.4.	16
Kaarina 13.4.	17
Masku 14.4.	18
Kustavi 21.4.	19
Salo 21.4.	20
Marttila 22.4.	22
Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet	23
Liitteet	27
Liite 1 Kuntiin lähetetty ilmoitus kuntakierroksesta	27
Liite 2 Varsinais-Suomen liiton uutiskirjeen tiedote	28
Liite 3 Edunvalvonnan kysymykset	29
Liite 4 Valonian kysymykset	30
Liite 5 Lounaistiedon kysymykset	31

KUNTAKIERROKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Varsinais-Suomen liiton eri vastuualueiden yhteistä kuntakierrosta alettiin ideoida henkilökunnan keskuudessa liiton pikkujouluissa marraskuussa 2015. Jo sitä ennen kuntakierroksen tarve oli tunnustettu mm. Valoniassa ja Lounaispaikassa. Kierros toteutui keväällä 2016, ja ideoinnin tuloksena kuntakierrokselle lähdettiin kolmella eri teemalla ja kolmen vastuualueen voimin.

Sosiaali- ja terveystalvueluita koskevat valtakunnalliset suunnitelmat nostivat tarpeen selvittää kuntien varautumista tuleviin muutoksiin. Edunvalvonta ja kuntapalvelut -vastuualueen osalta kuntakierroksen vierailut toteutti erikoissuunnittelija Carola Gunell. Ainoastaan Marttilan kuntaan tehty vierailu jäi häneltä väliin, eli sote-aihetta ei käsitelty sinne tehdyn vierailun aikana.

Valonia siirtyi vuoden 2015 aikana Turun kaupungin alaisuudesta Varsinais-Suomen liittoon, minkä vuoksi Valoniassa oli tarve tiedottaa tapahtuneesta muutoksesta sekä päivittää kuntien toiveita ja tarpeita omaan toimintaansa liittyen. Valoniasta kuntakierrokseen osallistui pääasiassa energianeuvoja Liisa Harjula. Sijaisena toimi tarvittaessa johtava energia-asiantuntija Anne Ahtiainen.

Lounais-Suomen aluetietopalvelu Lounaistieto.fi julkaistiin syyskuussa 2015 ja koska kunnat ovat palvelun merkittävien kohderyhmä, myös palvelun kehityksen käynnistänyt Lounaispaikka halusi osallistua kuntakierrokseen. Tarvetta kuntakierrokselle lisäsi se, että 6Aika avoin data -kärkihankkeessa Lounaistiedosta tulee koko lounaisen Suomen avoimen datan jakelukanava, jonka vuoksi avoimesta datasta ja sen hyödyistä haluttiin päästä kertomaan alueen päättäjille. Aiheesta käytyä keskustelua pohjusti kesällä 2015 alueen kunnille tehty avoimen datan kysely, jossa 16 lounaisuomaista kuntaa (kysely tehtiin koko Lounaispaikan toiminta-alueella) kertoi olevansa kiinnostuneita omien tietovarantojensa avaamisesta.

Lounaispaikan toiminta siirrettiin Varsinais-Suomen liiton johtoryhmän päätöksellä osaksi edunvalvonta ja kuntapalvelut -vastuualueelle perustettua tietopalveluryhmää helmikuussa 2016. Myös siirrosta ja sen merkityksestä kerrottiin kuntavierailujen aikana. Tietopalveluryhmästä kuntakierrokseen osallistui pääasiassa hankesuunnittelija Juha Pulmuranta. Sijaisena toimi tarvittaessa suunnittelija Petri Pihlavisto.

Kevään kuntakierroksesta tiedotettiin kuntia kirjeellä (liite 1). Kirjettä ei kuitenkaan lähetetty Turkuun, sillä Turku poikkeaa alueen muista kunnista kokonsa ja asemansa vuoksi. Lisäksi Turun kanssa tehdään muutenkin tiivistä yhteistyötä monen hankkeen ja verkoston myötä eli liiton toiminnan markkinoinnille tai tilannekatsauksen tekemiselle ei ollut vastaavaa tarvetta.

Alun perin Lounaistiedon ja Valonian toimintaa oli tarkoitus esitellä kuntavierailujen yhteydessä myös alueen yrityksille, mutta aikataulujen vuoksi ne päätettiin hoitaa seutukuntakohtaisesti myöhemmin vuoden 2016 aikana. Kuntakierroksesta tiedotettiin myös mm. Varsinais-Suomen liiton uutiskirjeessä (liite 2) ja muiden käytössä olleiden tiedotuskanavien kautta (mm. Lounaistieto.fi). Kuntavierailua pyysi lopulta 15 kuntaa, joissa vierailtiin ajalla 18.3. - 22.4.2016.

Edellä esitetyistä kolmesta teemasta tehtiin kuntavierailuja varten runko, joka mahdollisti sen, että jokaisessa kunnassa käytiin melko tarkasti samat asiat läpi (liitteet 3-5). Vierailuja varten ei tehty PowerPoint- tai muita vastaavia esityksiä, vaan tapaamisissa haluttiin keskittyä virkamiesten ja luottamushenkilöiden kohtaamiseen sekä keskusteluun. Vierailuista otettiin mahdollisuuksien mukaan valokuvia Varsinais-Suomen liiton viestintää sekä raportointia varten.

Seuraavaksi esitellään kuntakierroksen tavoitteet teemoitain. Niiden jälkeen on kirjattu vierailun tulokset kuntakohtaisesti kronologisessa järjestyksessä. Kuntakohtaiset yhteenvedot ovat keskenään eripituisia johtuen mm. siitä, että vierailuihin osallistui liitosta eri henkilöitä. Lisäksi joissakin kunnissa syntyi enemmän keskustelua kuin joissakin toisissa kunnassa.

EDUNVALVONTA

Miksi aiheena SOTE ja 3. sektori?

- Vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla, kun lakisääteiset sosiaali- ja terveystalvuelut sekä työntekijät siirtyvät itsehallinto-alueille.
- Kuntaliiton tuoreen selvityksen mukaan itsehallinto-alueuudistus on herättänyt kunnissa huolta kuntalaisten hyvinvoinnin säilymisestä, palveluiden saumattomasta saatavuudesta ja yhteensovittamisesta sekä avointa tiedonkulkua tukevien järjestelmien toimivuudesta.
- Kuntien heikentynyt taloudellinen tilanne pakottaa kunnat tehostamaan ja uusimaan yhteistyötään SOTE-alan 3. sektorin kanssa. Erityisesti valtakunnalliset järjestöt, kuten MLL, SPR, Sininauhaliitto, vammais- ja eläkeläisjärjestöt, työttömien yhdistykset, Kuurojen liitto, mielenterveysseurat jne. tuottavat korkeatasoisia ja kohtuuhintaisia terveys- ja hyvinvointipalveluja monille kunnille. Toimintaa ei ole kaikissa kunnissa.
- Varsinais-Suomessa terveys- ja hyvinvointipalvelut ovat huomattavan eritasoisia. SOTE-uudistus antaa mahdollisuuden pyrkiä asukkaiden tasa-arvoiseen hyvinvointiin.

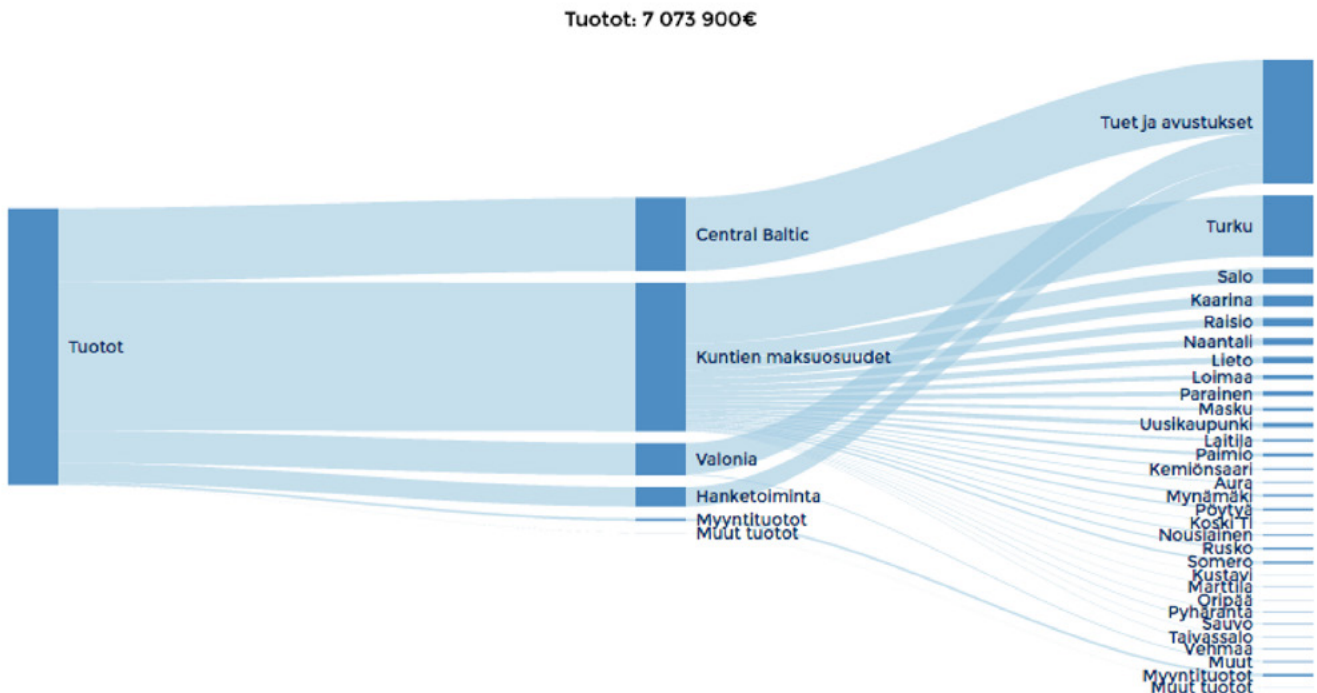
VALONIA

Tarkoituksena oli saada yleiskuva siitä, miten maakunnallisen ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden toteutuminen etenee kunnissa.

- Mitä käytännön toimia on tehty energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi?
- Miten kunnat ovat käyttäneet ja hyödyntäneet Valonian palveluita?
- Mitä toiveita ja ehdotuksia kunnilla on Valonian toimintaan?

LOUNAISTIETO

- Markkinoida Lounaistiedon mahdollisuuksia ja nykyisiä hyötyjä.
- Saada kunnat avaamaan julkisia tietovarantojaan avoimena datana Lounaistiedon kautta.
- Laajentaa alueellista avoimen datan verkostoa.
- Saada palautetta ja ideoita Lounaistiedon kehittämistä varten.
- Saada Lounaistiedolle ns. edelläkävijäkuntia.
- Pohjustaa myöhemmin mahdollisesti tehtävää kyselykierrosta, jossa pyydetään priorisoimaan kunta-kierroksella esiin nousseita asioita.
- Saada hyviä valokuvia markkinointia varten.
- Luoda suhteita tulevaa yhteistyötä varten.

Lounaistieto-tiimin tekemä datavisualisointi Varsinais-Suomen liiton talousarviosta.

KUNTAKIERROS, KEMIÖNSAARI 18.3.

Osallistajat kunnasta:

Kunnanjohtaja Anneli Pahta, hallintojohtaja Erika Strandberg, kehitysjohtaja Gunilla Granberg, IT-käyttöpäällikkö Ulf Holmlund ja vt. tekninen johtaja Greger Lindholm.

Osallistajat liitosta:

Anne Ahtiainen, Carola Gunell, Petri Pihlavisto ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Kunnan resurssit vähenevät edelleen. Pyrkimyksenä on lisätä yhteistyötä 3. sektorin kanssa ja saada alueelle valtakunnallisia järjestöjä. Tähän toivotaan Soste ry:n vetoapua. Yhdistystoimintaa on vähän, yksi kumppanuussopimus on voimassa parhaillaan. SOTEen liittyviä valmisteluja ei ole aloitettu, eväitä on liian vähän. Syksyllä valmistuu kuntastrategia sekä lasten ja nuorten ohjelma. Kunta pyrkii täyttämään velvollisuutensa edistää terveys- ja hyvinvointipalveluja järjestöjen kanssa tehtävillä sopimuksilla.

VALONIA

Kemiönsaari on eniten uusiutuvaa energiaa käyttävä kunta Varsinais-Suomessa. Kunnan kiinteistöjen käyttämästä energiasta yli 90 % tuotetaan uusiutuvalla energialla. Kunta ostaa markkinasähköä (NordPool), mutta 12 % kulutuksesta tuotetaan kunnan alueella sijaitsevilla tuulivoimaloissa. Mikäli 29 suunnitella olevaa voimalaitosta saa rakennusluvan, kunnan omavaraisuus sähkön osalta olisi yli 100 % ja se tekisi kunnasta sähkönmyyjän. Uusista hankkeista on tehty paljon valituksia. Kunta ei ole liittynyt Hinku-kunnaksi, koska liittymisedot eivät ole vakuuttaneet sitä. Joukkorahoitusmallia on harkittu tuulipuistojen osalta, mutta asia ei vielä edennyt.

Kuntien energiatehokkuussopimus ei ole saanut varauksentonta kannatusta kunnassa. Suurimpana kysymyksenä oli se, mitä hyötyä kunnalle tästä on. Myös raskas raportointi pelotti. Kunta kaipaa tietoa uudesta sopimuksesta ja sen hyödyistä liitolta/ Valonialta. Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan lähinnä perusparannusinvestointien yhteydessä. Aurinkoenergiainvestointeja ei ole vielä toteutettu.

Vesiensuojelu on ollut perinteistä roskakalojen pyyntiä ym. vesiensuojeluyhdistysten toimintaa. Vesiensuojelusta todettiin, että asukkaat pitää saada mukaan esim. järvien suojeleluun, sillä viranomaisen toiminta ei yksin riitä. Vesistöjen rehevöityminen on ongelma, tarpeen olisi kaislojen (150 m rantaviivasta) torjunta ja lahtien siivous pääsaaren ympärillä. FN Steel:n maa-alueesta on tehty 3 selvitystä, joiden mukaan maa-alue (veden alla) ei kannata puhdistaa alueen laajuudesta ja 300 vuoden teollisuushistoriasta johtuen.

Liikkumistarpeiden selvitystä ei ole tehty eikä sitä koettu kovin tarpeelliseksi. Kunta tukee henkilöstönsä liikkumista, sillä 10 aktiivista liikuntaryhmää ja Sauvon kanssa on yhteinen pyöräilyreitistö. Lisäksi liikenneturvallisuus koettiin tärkeäksi teemaksi ja siinä kunta näkee yhteistyön mahdollisuuden eri toimijoiden kesken.

LOUNAISTIETO

Kunnassa tiedettiin Lounaistieto.fi -palvelun avaamisesta ja sen hyödyistä. Kunta oli ottanut käyttöönsä kunnan verkkosivuille upotettavat Lounaistiedon tilastoupotukset. Kemiönsaarella oli kiinnostuttu Varsinais-Suomen liiton talousarviosta tehdystä visualisoinnista ja heitä kiinnostaisi tehdä vastaava visualisointi kunnan omasta budjetista.

Keskustelussa nousivat esiin toteutettuja hankkeita koskevat tiedot, jotka eivät ole tällä hetkellä saatavilla juuri mistään. Kemiönsaari on ollut mukana kymmenissä hankkeissa, joita koskevat tiedot olisi hyvä olla nähtävissä myös tulevina vuosina.

Kunnassa olisi tarvetta yhdistystietorekisteriin, jonka tiedot ovat ja pysyvät ajan tasalla. Kehitysjohtajan mukaan yritysten tiedot ovat jatkossa kunnan saatavilla. Kunnanjohtaja oli kiinnostunut avoimen tiedon hyödyntämisestä johtamisessa, mutta kovin syvälle aiheeseen ei ehditty paneutua. Kunnassa olisi mahdollisesti kiinnostusta myös ohjelmointirajapintojen hyödyntämiseen ja siihen liittyviin koulutuksiin.

Kemiönsaarella nähtiin, että palvelut pitäisi olla saatavilla kuntarajoista riippumatta. Todettiin myös, että ihmiset ovat nykyään sidoksissa kahteen tai useampaan paikkakuntaan, mikä puoltaa esimerkiksi avoimen päätöksentekorajapinnan kehittämistä (mahdollisuus esimerkiksi mobiilisovelluksen kautta seurata mökkikunnan suunnitelmia ja päätöksiä).

Haasteena nähtiin joidenkin kansalaisten heikot tieto- ja viestintätekniiset taidot sekä nopeiden laajakaistayhteyksien puute. Kunnassa suhtauduttiin kiinnostuneesti avoimeen dataan ja kyseltiin myös pienten yritysten kyvystä hyödyntää sitä uusien palvelujen kehittämisessä.

RAISIO 29.3.

Osallistujat kaupungista:

Tekninen johtaja Antti Korte ja sosiaali- ja terveysjohtaja Juha Sandberg

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta

EDUNVALVONTA

Kaupunki ei pidä SOTE-uudistusta vielä ajankohtaisena. Raisiolla on paljon sopimus pohjaista yhteistyötä SOTE-alan järjestöjen ja naapurikuntien kanssa. Kaupunki odottaa selvitysmiehen raporttia ja lisätietoa uudistuksista.

VALONIA

Raision kaupungilla ei ole omaa ilmasto-ohjelmaa. Osittain syynä on se, että kaukolämpöratkaisut tehdään koko seutua koskevaksi. Kaupunki on liittynyt Kuntien energia- tehokkuussopimukseen (KETS). Uusiutuvaa energiaa ei ole kaupungin kiinteistöissä otettu aktiivisesti käyttöön, eikä sähkön kilpailutuksessa ole asetettu vaatimuksia sähkön alkuperälle. Kaupungin liittymisestä Hinku-kuntien verkostoon on tehty valtuustoaloite. Vastine annetaan toukokuun 2016 kokouksessa.

Kiinteistöt on katselmoitu ja niiden kulutuksia seurataan aktiivisesti. Raisio on tehnyt Schneiderin kanssa hoito- ja kunnossapitosopimuksia. Hyvänä esimerkkinä toteutuneesta energiansäästöstä mainittiin uimahalli Ulpukka.

Katuvaloja ei ole vaihdettu ledeiksi vielä kovin laajasti. Suurimmat säästöt katuvalaistuksessa on saatu sammuttamalla valot yöllä, mutta luottamushenkilöt ovat päättäneet luopua käytännöstä yleisen turvallisuuden vuoksi.

Raisiolaiset ovat ahkeria joukkoliikenteen käyttäjiä. Sujuvat joukkoliikenneyhteydet ja maankäytön tehokkuus (70-80 % asukkaista asuu joukkoliikenneakselin läheisyydessä) selittävät Fölin korkeaa käyttöastetta. Tämä vaikuttaa myös kaupungin liikenteestä aiheutuviin päästöihin. Kaupungilla on joukkoliikennestrategia, jonka toimenpiteenä on toteutettu mm. pyöräparkit pysäkkien yhteyteen.

Valonialta kaupunki toivoo selkeitä ja konkreettisia yhteistyöehdotuksia.

LOUNAISTIETO

Lounaistieto ei ollut vielä tuttu palvelu Raisiossa. Keskusteluun osallistuneet toivoivat Lounaistiedon osalta selkeitä ehdotuksia, joihin he voisivat ottaa kantaa joko puolesta tai vastaan.

Kaupungissa vaikutettiin kuitenkin kiinnostuneilta mahdollisuudesta esittää avoimia työpaikkoja kartalla eli aktivoida työttömiä työnhakijoita Lounaistiedon avulla. Asia nähtiin tärkeäksi, sillä kunnille syntyy merkittäviä kustannuksia nykyisestä hankalasta työllisyystilanteesta.

Raisiossa toivottiin myös, että Lounaistiedon avulla voitaisiin tiedottaa hankerahoitusmahdollisuuksista sekä löytää hankepartnereita. Lyhyesti keskusteltiin myös palvelukartan kehittämisestä ja yhdistysten palveluiden näkymisestä osana sitä.

MYNÄMÄKI 29.3.

Osallistujat kunnasta:

Kunnanjohtaja Seija Österberg, rakennustarkastaja Annika Heikola, kunnanhallituksen puheenjohtaja Päivi Maisila, kunnanhallituksen jäsen ja MLL:n edustaja Katja Rippstein sekä kunnanvaltuuston jäsen Pekka Myllymäki.

Kasvatus- ja sivistysjohtaja Laura Päiviö-Häkämiehen kanssa jatkettu keskustelua Lounaistiedon mahdollisuuksista Mynämäessä pidetyssä valtakunnallisessa asukashankintaseminaarissa 15.4.2016.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

SOTE-uudistus koetaan Mynämäellä epäselväksi, mutta se nähdään mahdollisuutena. Kunnalla on sopimukseen pohjautuvaa järjestötoimintaa alueellaan jonkin verran. Sopimukset halutaan uusia ja yhteistyötä naapurikuntien kanssa jatkaa. Yhdistystoimintaa on paljon ja sitä arvostetaan selvästi. Yhdistystoiminta linjataan syksyllä kuntastrategian yhteydessä, pyrkimyksenä on kuitenkin lisätä yhteistyötä järjestöjen kanssa ja sitä kautta täyttää kunnan sote-velvoitteet. Yhdistyksille ja järjestöille pyritään tarjoamaan koulutusta jatkossa. Yhteistyön rakentaminen koetaan aikaa vieväksi ja osittain vaikeaksi. Nuorten syrjäytyminen koetaan erityiseksi ongelmaksi.

VALONIA

Hinku-hanke näkyy ja vaikuttaa kunnassa kokonaisvaltaisesti. Ensimmäisessä vaiheessa toteutettiin maalämpökohteita, nyt on menossa aurinkopaneelibuumi. Kunnan kiinteistöissä lämmitykseen käytetään kaukolämmön lisäksi maalämpöä ja ilmalämpöpumppuja. Yhdessä päiväkodissa viilennys toteutetaan aurinkoenergialla. Bioenergiaprojektia on ollut ja ne kiinnostavat edelleen. Laskelma uusiutuvan energian potentiaalista on tehty.

Aurinkoenergian yhteishankintoja on tehty ja tehdään edelleen. Lukiolla on reaaliaikainen energiankulutuksen seuranta ja aurinkopaneeleita. Näitä hyödynnetään myös opetuksessa.

Hyvänä esimerkkinä muille kunnille toteutettavaksi sopivat energiakävelyt, joissa tutustutaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviin lämmitysratkaisuihin. Käytännön järjestelyissä on ollut mukana useita tahoja, mm. paikallinen pienkiinteistöyhdistys.

LOUNAISTIETO

Kunnanjohtaja oli kertonut Lounaispaikan karttapalvelusta löytyvästä Varsinais-Suomen palvelupisteaineistosta Turun kaupungin muutosjohtaja Antti Parpolle, joka oli kaivannut tietoa alueen julkisista palveluista. Todettiin, että markkinointia tulee vielä tehdä, jotta kaikki tietävät palvelun olemassaolosta.

Toiveena oli, että kaikki rakennustarkastajan tarvitsema tieto voisi löytyä jatkossa Lounaistiedon karttapalvelusta.

Lounaistiedolle esitettiin seuraavia konkreettisia toiveita:

- tonttitarjonta olisi hyvä löytyä Lounaistiedosta,
- palveluiden saatavuuden parantaminen tärkeää, mm. hyvinvointi,
- polttopuukauppa ja muut paikalliset pienet palvelut, kuten koneyritykset- ja rakennuspalvelut, tulisi löytyä Lounaistiedon kautta/ avulla,
- ylipäättään olisi tärkeää saada ajantasaista tietoa yrityksistä,
- myös lähiruoka-teemaa olisi hyvä edistää Lounaistiedon avulla.

Lounaistieto.fi -käyttöliittymän kehittäminen nähtiin tärkeäksi, sillä esimerkiksi kuntien verkkosivujen käytettävyys vaihtelee hyvinkin paljon.

Tapaamisessa keskusteltiin avoimen datan mahdollisuuksista. Kunnanjohtaja oli kiinnostunut mahdollisuudesta, että Lounaistiedon avulla kunnan talousarviosta voitaisiin tehdä visualisointi.

Järjestökenttää tapaamisessa edustanut Rippstein näki Lounaistiedossa paljon potentiaalia. Samalla kävi ilmi, että Mynämäessä on alkamassa hanke, jossa RAY-rahoituksella kerätään tietoa yhdistysten palveluista. Rippstein painotti samalla, että järjestöjen tekemä työ olisi saatava näkyviin (mm. kunnissa ja Lounaistiedossa).

Kunnanjohtaja näki hyödyllisenä Lounaistiedon tilastot, joita voi käyttää vertailujen tekemiseen ja joita voi myös muokata omaan käyttöön. Hänen mukaansa suunnitteluun ja raportointiin tarvitaan tietoja, joita Lounaistiedon avulla voidaan tuottaa. Myös alueen tapahtumatiedon hallinta ja tapahtumien löydettävyyden edistäminen nähtiin tärkeiksi. Haasteeksi koettiin, että miten saadaan kuntalaiset löytämään ja käyttämään Lounaistietoa.

Kasvatus- ja sivistysjohtajan kanssa 15.4. käydyssä keskustelussa nousi esille tarve nähdä tilastotietoa kunnanosaikoittain esimerkiksi postinumeroalueiden mukaan esitettynä. Tieto auttaisi kuntia mm. toiminnan suunnittelussa.

LIETO 30.3.

Osallistujat kunnasta:

Kunnanjohtaja Esko Poikela, sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialajohtaja Tarja Miikkulainen, IT-suunnittelija Eija Kares, mittausinsinööri Janne Muikkula, liikuntas sihteeri Helinä Nuutinen ja ympäristötarkastaja Pirjo Siik.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Petri Pihlavisto.

EDUNVALVONTA

Kunnalla on paljon yhdistys- ja järjestötoimintaa, 208 rekisteröityä yhdistystä. Taloudellinen tilanne on heikko ja se heikkenee. Kunta odottaa SOTE-palveluiden rajanvetoa itsehallintoalueen ja kuntien välille. Selvää on kuitenkin, että yhdistystoimintaa haluttaisiin kehittää ja avustuksia jakaa enemmän, kohdistuen niitä kaikkiin ikäryhmiin. Ongelma on ennen kaikkea ei-lakisääteisten sote-palveluiden jatkuminen kunnassa tai edes nykyisen tason säilyminen.

VALONIA

Kunnalla on ympäristöjärjestelmä, joka pitää sisällään energia- ja ilmastoteeman. Oma kaukolämpöyhtiö toimii hakeella ja tulossa on uusi kaukolämpöpäätös. Uudessa laitoksessa on polttoaineena hake tai pelletti. Kunnan KETS-tavoitteet on saavutettu, nyt on huolena kiinteistöjen lisääntynyt ilmanvaihtotarve. Kiinteistöt on kuntoluokitettu ja ne ovat hyvässä kunnossa, vaikka ilmanvaihto-ongelmia on joissain kohteissa. ESCO-rahoitusmallia on selvitetty investointeihin, mutta sitä ei ole todettu kannattavaksi. Tällä hetkellä kaivataan kannustimia käyttäjille säästötoimiin.

Uusi joukkoliikennejärjestelmä on tuonut lisää asiakkaita ja se näkyy myös sisäisessä liikenteessä. Pyöräilyn edellytyksiä on parannettu mm. pyöräpysäköintipaikoilla. Kurkelantien sillan myötä pyörätieverkosto paranee. Liikuntatoimessa kannustetaan terveystoimintaan, tavoitteena kilpaurheilusta koko kansan liikuntaan. Mahdollisuuksia antaa mm. Valonian Pyörällä töihin -kilpailu.

LOUNAISTIETO

Liedossa oltiin hyvin kiinnostuneita avoimen datan mahdollisuuksista ja siellä vierailtiin jo kesällä 2015 samaan aiheeseen liittyen. Myös Lounaistieto oli kunnassa tuttu ja kunnan verkkosivuille oli otettu Lounaistiedon tarjoamat tilastoupotukset käyttöön.

Liedosta oli kaksi henkilöä parhaillaan FCG:n järjestämässä datan avaajan mestarikoulutuksessa. Lisäksi he olivat (ensimmäisen varsinaissuomalaisena kuntana) avaneet ostolaskudatan omilla verkkosivuillaan. Keskustelussa kävi myös ilmi, että kunta oli ottanut käyttöön uuden karttapalvelun (luonto/Natura).

Kunta oli erityisen kiinnostunut seuraavista avoimeen dataan liittyvistä aiheista:

- kävijämäärien seuranta (erilaiset sote-rajapinnat),
- anturi- ja paikannusdata,
- Aurajoen vedenlaadun seuranta.

Lisätietoa ja apua toivottiin seuraavista aiheista:

- tavoista, joilla avointa dataa voidaan hyödyntää,
- tavasta, jolla paikkatiedot avataan,
- mistä lähdetään liikkeelle, kun dataa avataan (jotta ei tehdä turhaa työtä).

Kunnalla oli rekisteri alueen yhdistyksiä varten ja niiden määrä tiedettiin tarkkaan (209 kpl). Rekisterin ylläpidosta ei ollut keskustelun aikana puhetta. Kunta toivoi yhteydenottoa avoimen datan asioihin liittyen.

LOIMAA 31.3.

Osallistajat kaupungista:

Kaupunginjohtaja Jari Rantala, talousjohtaja Tuija Ojala, sosiaali- ja terveysjohtaja Jaakko Kaunisto, tekninen johtaja Jaana Koota, ympäristötarkastaja Matti Norr, mittausteknikko Esa Kosonen ja kehittämisjohtaja Matti Tunkkari.

Osallistajat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

SOTE-keskustelut eivät ole poliittisella tasolla alkaneet, keskustelua käydään uusista linjauksista. Kunnalla on parhailaan neljä sopimusta yhdistysten kanssa ja lisäksi kunnalla on ollut paljon yhteistyötä esim. työttömien- ja omaishoitajayhdistyksen kanssa. Sote-palveluiden hankintaongelmat mainittiin erityisesti. Riitaisia tilanteita on syntynyt erityisesti rakenteellisten muutosten yhteydessä (ensihoidon siirtyessä sairaanhoitopiirille). Riitainen tilanne vaikuttaa edelleen palveluiden hankintaan ja tuottamiseen.

VALONIA

Loimaa on laatinut ilmasto-ohjelman ja toteuttaa sen toimenpiteitä. Biopoltoaineilla tuotetaan lähes koko kaukolämmön tarve. Metsämaan alueella ollaan etsimässä lämpöyrittäjää. Kaupunki on mukana Sallila Energian aurinkopuistossa: 800 paneelia on varattu keskuskoululle bonukseksi Vihreä Lippu -työstä. Myös kaukolämpöyhtiö on varannut 800 paneelia. CO2- raporttiin liittymisestä on päätetty. Kiinteistöjen loppukäyttäjien on mahdollista saada kulutustietoja sähköisen huoltokirjan kautta. Käyttäjille annetaan ohjeita energian säästämiseen. Suunnitteilla on biokaasun esiselvityshanke.

Vesiteemaan liittyen keskusteltiin Hanhijoelta löytyneestä alkuperäisestä purotamenkannasta. Jätevesineuvonnan osalta oli epätietoisuutta siitä, mikä kuuluu Valonian palveluihin ja mikä ei. (Asia on selvitetty kuntavierailun jälkeen).

Aurinkopaneelit keskuskoululla ovat hyvä kannustin muille kouluille ympäristökasvatuksesta. Muitakin kouluja on kiinnostunut Vihreä Lippu -ohjelmasta. Liikkumisen osalta todettiin, että pyöräliikenteen kehittämissuunnitelmaa aletaan toteuttaa ruutukaava-alueella kevään aikana. Toiveena on saada kutsutaksin, raideliikenteen ja bussien aikataulut Lounaistietoon.

LOUNAISTIETO

Lounaistieto herätti kiinnostusta Loimaalla ja tilastotietoja esittävät upotuskoodit lähetettiin kehittämisjohtajalle heti kuntavierailun jälkeen. Tapaamisen aikana keskusteltiin paljon liikenteestä, joka on Loimaalle tärkeä asia sen maantieteellisen sijainnin vuoksi. Avoin data oli vielä varsin uusi asia, mutta sen hyödyistä oltiin kiinnostuneita. Varsinkin esimerkinomaisesti esitetty Varsinais-Suomen liiton talousarvion visualisointia ja ylipäättään datavisualisoinnin hyötyjä korostettiin.

Linja-autoja ja junia kulkee melko tiheästi Tampereen ja Turun välillä, mutta liityntäpysäköinti on kaupungin mukaan hankala järjestää. Lisäksi liityntäpysäkeille tarvittaisiin myös ns. infotauluja aikatauluista, mikä edellyttäisi että aikatauludata olisi helposti saatavilla ja hyödynnettävissä. Turun seudun joukkoliikenne Fölin palvelut ja tiedotus sujuvat kaupungin edustajien mukaan hyvin vielä Aurassa, mutta Loimaata se ei palvele.

Loimaalla esitettiin, että Lounaistiedon yhteyteen tai sen avulla voisi kehittää liikenteen tilannekuvapalvelua, jonka kautta voisi löytää esimerkiksi raideliikenteen ja linja-autojen aikataulut sekä mahdollisesti myös alueella toimivaan kutsutaksiin liittyvää palvelua. Toiveena oli, että erilaiset liikkumisuodot kytkeytyisivät luontevasti toisiinsa.

Toinen teema, josta käytiin enemmän keskustelua, oli järjestöjen tapahtumat ja palvelut ja niiden löydettävyys. Loimaalla oltiin kiinnostuneita mahdollisuudesta saada myös niitä tietoja upotettua kaupungin verkkosivuille (vrt. nykyiset tilastoupotukset). Kaupunki oli panostanut verkkosivuihinsa ja kehittänyt sen yhteyteen myös yhdistyksille tarkoitettua tapahtumakalenterin. Lounaistiedon kautta avautuva mahdollisuus avoimen tapahtumatiedon esittämiseen myös mm. Turun seudulla nähtiin kiinnostavana mahdollisuutena. Yhdistysten tietoja kannattaa loimaalaisten mukaan kerätä myös kylien kattojärjestön eli Varsinais-Suomen kylät ry:n avulla. Yhteistyön avulla voisi olla mahdollista edistää myös mm. palvelujen ja tyhjien tilojen käyttöä ja saavutettavuutta.

LAITILA 4.4.

Osallistujat kaupungista:

Kaupunginjohtaja Jukka Alkio, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Marika Polso, johtava lääkäri Jaana Koivunen, Vakka-Suomen kansalaisopiston rehtori Tomi Kangas, ympäristösihteeri Pekka-Sakari Simula, elinkeinoasiamies Esa Buri, maankäyttöinsinööri Mika Palmulaakso, tietopalvelu- työhyvinvointipäällikkö Tarja Saarela ja kaupunginkamreeri Sari Laine.

Osallistujat liitosta:

Anne Ahtiainen, Carola Gunell ja Petri Pihlavisto.

EDUNVALVONTA

Työryhmä on aloittanut linjaamaan sote-palvelutarjontaa ja -tarvetta kaupungissa. Pyrkimys on pitää hyvinvointi samalla tasolla jatkossakin. Kaupungissa toimii valtakunnallisia sote-järjestöjä, jotka ovat erikoistuneet alueen tarpeisiin, kuten omaishoito, maahanmuuttokysymykset, sivistystyö, nuorisotoiminta ja erilaiset tukiryhmät. Mainittakoon, että alueen kansalaisopisto tuottaa sote-palveluja verkostoitumalla uudella tavalla. Kaupungissa on selvästi ennakoiva ote tulevia uudistuksia kohtaan. Nyt kaivataan ohjeistusta seuraavista toimenpiteistä.

VALONIA

Kaupunki on mukana Hinku -kuntien verkostossa ja seuraa päästöjään CO2-raportin avulla. Se on liittynyt myös kuntien energiaohjelmaan (KEO). Laitila liittyy myös uuteen energiatehokkuussopimukseen (2017 – 2025). Energiatehokkuutta on parannettu mm. kaupungintalon led-valaistuksella. Kiinteistöissä on aurinkosähköpaneeleita ja niitä asennetaan mahdollisesti jatkossa myös Kasitien yrityspiiston yhteyteen. Uusiutuvan energian käyttöä on lisätty, sillä esimerkiksi kahdella koululla lämmitysjärjestelmä on vaihdettu.

Vakka-Suomen kansalaisopisto toimii kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Myös Valonia on ollut luennoimassa opiston tilaisuuksissa ja kursseilla. Laitilassa on aktiivisia kyläyhdistyksiä ja niillä on mm. pyöräilyyn liittyviä omia keskinäisiä kilpailuja.

Yhteistyötä Valonian kanssa voidaan edelleen tiivistää.

Kaupungilla on kiinnostusta mm. järvien kunnostussuunnitelmien teettämiseen.

LOUNAISTIETO

Kuntaan lähetettiin tilastotietoja esittävät upotuskoodit heti vierailun jälkeen ja ne on tarkoitus laittaa kaupungin työn alla oleville uusille verkkosivuille. Kaupungin edustajat olivat myös kiinnostuneita datan avaamisesta.

Kaupungissa oltiin kiinnostuneita myös kuntia koskevasta ja velvoittavasta kansallisesta palveluarkkitehtuurihankkeesta eli niin sanotusta kunta-kapasta. Keskustelussa nousi esiin huoli kunta-kapan ja Lounaistiedon välisestä rajasta eli käytännössä siitä, tarvitseeko heidän viedä dataa kahden eri paikkaan samaa tarkoitusta varten. Huoli luvattiin ottaa huomioon Lounaistiedon kehityksessä ja viestinnässä. Lounaistiedossa ja myös kunta-kapassa toimitaan avoimen datan periaatteen mukaisesti, eli tiedon tuottajalta pyydetään tietoa vain kerran.

Kaupunki on kiinnostunut esittämään omistamansa aurinkopaneelin tuottaman sähkön määrää kaupungintalon aulaan olevassa monitorissa. Asia jäi ideatasolle, mutta jatkossa vastaavia soveltavia ratkaisuja on mahdollista tuottaa varsinkin, jos tuotettu tieto on avoimesti Lounaistiedossa saatavilla.

Kaupungin kanssa jatketaan keskustelua datan avaamisesta ja lisäksi seurataan kunta-kapa -hankkeen vaikutuksia ja yhteistyömahdollisuuksia Lounaistiedon kannalta.

PYHÄRANTA 6.4.

Osallistujat kunnasta:

Vt. kunnanjohtaja Katja Törrönen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Heimo Mäki-Tanila, sosiaalijohtaja Maarit Ketola, sivistystoimenjohtaja Jaana Härmävaara ja rakennustarkastaja Olli Lahtonen.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Kunta, joka toivoo pienen kunnan äänen kuuluvan suuren muutoksen edessä. Vapaaehtoistyön voimin kunta pystyy hoitamaan suurimman osan tarvittavista tehy-palveluista. Suuret järjestöt eivät toimi kunnassa, mikä tulee kunnalle kalliiksi, esim. suonensisäiset lääkitykset ja saattohoidot on tehtävä sairaanhoitopiirissä, kun SPR ei toimi alueella. Kunta toivoo Soste ry:ltä vetoapua, jotta valtakunnallisten järjestöjen toiminta-alue ulottuisi myös Pyhärantaan. Lisäksi kunta tarvitsee edunvalvontaa, jotta se ei joutuisi syrjään palveluista uudistusten toteutuessa.

VALONIA

Pyhärannan kunta on harkinnut liittymistä Hinku -kuntien verkostoon, mutta tuulivoimahankkeiden vastustuksen myötä liittymispäätöstä ei ole tehty. Kunta on mukana kuntien energiaohjelmassa (KEO) ja se aikoo liittyä myös uuteen sopimuskauteen 2017 alkaen. Sopimuksen velvoitteisiin sisältyvä uusiutuvan energian kuntakatselmus on valmistumassa.

Kunnan alueella ei ole aluelämpöä. Kunnan kouluista yksi käyttää maalämpöä ja suunnitelmissa on asentaa maalämpö toiseen kouluun. Useat yksityiset kiinteistöt ovat myös siirtyneet maalämpöön. Katuvalaistusta vaihdetaan tehdyn suunnitelman mukaisesti ledeiksi, työ valmistuu 2018. Kunnan kiinteistöjen energiatodistukset laaditaan vuoden 2016 aikana.

Vesiensuojelun osalta kunta on tehnyt aktiivisesti yhteistyötä Elyn kanssa. Kouluissa vesiteema on selkeästi esillä: paikallinen kalastusyhdistys järjestää säännöllisesti luokille kalastuspäiviä, joihin sisältyy mm. lajitunnistusta ja kalan käsittelyä.

Koulujen lukuvuosisuunnitelmissa on mukana ympäröivä luonto ja lapset liikkuvat aktiivisesti luonnossa koulupäivien aikana. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti uutta teknologiaa. Jokaisella koululla on käytössään älytaulut, ipadit ja kannettavia tietokoneita. Tavoitteena on saada ipadit myös varhaiskasvatuksen käyttöön. Opetustyössä tehdään yhteistyötä kalastusalueen, metsästysseuran ja partion kanssa. Sosiaalisia taitoja hiotaan Rohdaisten koululla, missä samassa pihapiirissä on vanhuksia ja lapsia. Järjestely on saanut hyvää palautetta. Kunta on anonut avustusta Liikkuva koulu -hankkeesta. Siihen on tarkoitus sisällyttää myös koulumatkojen kävely ja pyöräily, mikäli se on mahdollista.

Valonian palvelut ovat kunnassa tuttuja ja kunta on halukas tekemään yhteistyötä Valonian kanssa jatkossakin.

LOUNAISTIETO

Pyhärannassa oltiin kiinnostuneita Lounaistiedosta, vaikka ainoastaan kunnanhallituksen puheenjohtaja oli kuullut siitä aikaisemmin. Kunnassa vaikutettiin kiinnostuneelta avoimen datan hyödyistä ja kunnalle annettiin Lounaistiedon data-asiantuntijan yhteystiedot. Kunnalle esitettiin avoimen datan hyötyjä, mutta ehkä vieläkin konkreettisempia ja pientä kuntaa koskettavia esimerkkejä olisi kaivattu.

Kunta on toiminut Vakka-Suomessa suunnannäyttäjänä sähköisten oppivälineiden käytössä. Keskustelussa kävi ilmi, että varsin usein hankkeissa ja työryhmissä pienet kunnat eivät saa riittävästi hyötyjä tai sanavaltaa.

Pyhäranta tilasi Lounaistiedon tilastoja koskevat upotukset, jotka lähetettiin kuntaan heti vierailun jälkeen. Lounaistieto oli vielä varsin uusi palvelu Pyhärannassa, minkä vuoksi keskustelusta ei tullut kovin vilkasta. Toisen aiheen ympärillä käydystä keskustelusta kävi tosin ilmi, että kunnan vapaa-ajan asukkaat eivät juuri käytä paikallisia palveluita tai käy paikallisissa tapahtumissa. Jatkossa Lounaistiedon kautta voitaisiin miettiä ratkaisuja mm. siihen.

NAANTALI 6.4.

Osallistujat kaupungista:

perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen, sivistysjohtaja Irmeli Myllymäki, johtava hoitaja Hannele Nikander-Tuominen, ympäristöpäällikkö Marjut Taipaleenmäki, paikkatieto-suunnittelija Henna Correia Noca ja kehityspäällikkö Lasse Lehtonen.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Kaupunki ei ole aloittanut SOTE-asioiden pohdintaa, eikä usko uudistusten toteutuvan - ainakaan ajallaan. Suunnitelmissa ei ole laatia hyvinvointistrategiaa. Naantali ei ole 3. sektorin toiminnan varassa, vaikka joitakin ostopalvelusopimuksia on tehty. Vapaaehtoistyötä tehdään, mainintavammais- ja vanhusneuvostosta.

VALONIA

Kaupunki ei ole laatinut kuntakohtaista ilmasto-ohjelmaa. Koska Turun seudun kaukolämpölaitos sijaitsee kaupungin alueella, on päästöjen laskenta ja jyvittäminen muille kunnille haastavaa. Siksi kaupunki toivoo seudullista ilmasto-ohjelmaa. Kaupungin päästöjä seurataan CO₂ -raportin avulla. Uusimman vuosiraportin mukaan Naantali sijoittuu vertailukuntien keskitasoon. Hinku-kunnaksi Naantali ei ole liittynyt resurssipulan vuoksi. Sähkön hankintakriteereissä ei ole vaatimuksia uusiutuvalle energialle.

Kaupungin Itämeri-haasteen toimintasuunnitelma on juuri päivitetty. Useita kouluja ja päiväkoteja on Vihreä Lippu ohjelmassa, mutta uusia ei ole tullut, koska kauan mukana olleiden on vaikea löytää uusia toimenpiteitä. Liikkuva koulu -hankkeessa on yhtenä osana koulumatkan liikkuminen. Kävelevää koulubussia on toteutettu aikaisemmin.

LOUNAISTIETO

Naantalissa keskusteluun osallistui useampi henkilö, joista osa oli kuullut Lounaistiedon olemassaolosta. Naantaliin oli lähetetty tilastotietoa koskevat upotuskoodit jo aikaisemmin ja kuntavierailun yhteydessä ne päivitettiin kaupungin osalta niin sanotusti uusimman malliston mukaiseksi. Kaupungissa hyödynnetään myös Lounaistiedon verkkosivuilta löytyviä tilastoja.

Keskusteluun osallistuneiden asenne Lounaistietoa kohtaan oli kiinnostunut ja positiivinen. Osallistujat esittivät myös useita kehitysideoita, joissa Lounaistiedolla olisi merkittävä rooli:

- Valonian teemakeskustelun yhteydessä ideoitiin, että koulumatkojen liikunnallinen ja ympäristöä koskeva näkökulma voisi tulla jatkossa jotenkin Lounaistiedon kautta esiin.
- Lounaistiedon tilastojen hyödyntämismahdollisuuksista toivottiin koulutusta eli esimerkiksi miten graafin saa esitettyä osana omaa diaesitystä.

- Hankerahoitumahdollisuuksien löytyminen nähtiin tärkeänä ja siihen ideoitiin mm. monesta verkkopalvelusta tuttua "vahtikoirapalvelua" eli esimerkiksi tekstiviestiä sopivan rahoituslähteen avautuessa.
- Myös maakunnassa toteutuneiden ja käynnissä olevien hankkeiden tietojen löytyminen nähtiin tärkeäksi.

Matkailun kehittäminen nähdään Naantalissa hyvin tärkeäksi ja Lounaistiedossa todettiin olevan paljon sellaista aineistoa karttapalvelussa ja avoimen datan listauksessa, jota voisi hyötykäyttää alueen matkailussa ja markkinoida alan toimijoille. Esimerkkinä tällaisesta aineistosta mainittiin veneenlaskupaikat.

Paikkatiedon osalta oltiin kiinnostuneita Varsinais-Suomen palvelupisteaineistosta ja kysyttiin voisiko aineiston saada rajapintaan niin, että tiedot pystytään esittämään Naantalin omassa karttapalvelussa. Asia selvitettiin ja kaupunkiin ilmoitettiin, että aineisto olikin jo valmiiksi avoimessa rajapinnassa ja löydettävissä Lounaistiedon kautta. Paikkatietosuunnittelija esitti ehdotuksen, että karttapalveluun voitaisiin jatkossa kehittää toiminto, jolla tarkasteltavan paikkatietoaineiston voisi ladata suoraan karttapalvelusta omaan käyttöön.

Lounaistietotiimin ja Lounaispaikan toimintaa kehitettiin ketteräksi, avoimeksi ja palvelevaksi.

UUSIKAUPUNKI 11.4.

Osallistujat kaupungista:

Kaupunginjohtaja Atso Vainio, tekninen johtaja Jari Nikkari, sosiaalityön johtaja Lauri Heino, vt. vanhustyön johtaja Kirsi Routi-Pitkänen, sekä teknisen viraston päällikkö ja kaupunginarkkitehti Leena Arvela-Hellén.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Vaikuttaa siltä, että kaikki oleelliset sote-asiat ovat jo valmistelussa tai valmiina. Kaupunki on linjannut hyvinvointitavoitteensa jo aikaisemmin ja lähtenyt sitä toteuttamaan. Vapaaehtoistyön koordinaattori on toiminut muutaman vuoden ja työstä on saatu huomattavaa hyötyä kaupungille ja järjestöille sekä vapaaehtoistyöntekijöille. Kaupunki on ryhtynyt tarjoamaan 3. sektorille mahdollisuuksia esim. koulutukseen.

Kaupungissa on paljon valtakunnallisia sote-järjestöjä, joiden toiminta ja yhteistyö kaupungin kanssa on tiivistä ja sitä halutaan tiivistää entisestään sote-uudistuksen lähestyessä. Järjestötoiminnan kautta saatuja hyvinvointipalveluja arvostetaan ja saavutettu hyvinvointitaso halutaan säilyttää.

VALONIA

Uudenkaupungin Hinku-hankkeessa on nyt suvantovaihe. Yritykset jatkavat omia polkujaan, eikä kaupunki ole siinä työssä aktiivisesti mukana. Nyt menossa on lähinnä viestinnällinen työ, jonka kohderyhmänä ovat asukkaat. Kaupungin oma rooli on mietintävaiheessa ja rajakohdassa. Päästöjen osalta Yaran typpioksiduulipäästöjen vähentäminen on ollut merkittävä koko maan mittakaavassa.

Kaukolämpö on 90 % uusiutuvalla energialla tuotettua, jos Yaran hukkalämpö lasketaan mukaan. Kalantiin on tulossa toinen kaukolämpö/ aluelämpölaitos. Aurinkoenergiakohteita ei ole. Solarleap -hankkeessa tutkittiin autotehtaan katon mahdollisuudet aurinkoenergian tuottamiseen. Selvityksen mukaan katto ei sovellu siihen.

Kets -tavoitteet on jo saavutettu, 9 prosentin sijasta säästö on ollut 15 %. Uudet investoinnit tehdään elinkaarimallilla: uimahalli suunnittelussa, rakentaminen alkaa 2017, Vii-kaisten yhtenäiskoululle laajennus mahdollisesti 2018, nyt tehdään kuntoarvio. Katuvaloja on vaihdettu ESCO-mallilla ruutukaava-alueelle. Kiinteistöjen energiatodistukset ovat työn alla, tehdään 2016 aikana. Huoltosopimuksia on tehty Schneiderin kanssa.

Vesiensuojelu-/ kunnostushankkeita on käynnissä ja suunnitteilla ja Valonia voisi täydentää niitä. Keskustelimme myös Valonian kuntarahan käyttämisestä asukkaisiin kohdistuvaan Hinku-viestintään.

LOUNAISTIETO

Kaikki keskusteluun osallistuneet olivat käyneet tutustumassa Lounaistietoon. Kaupunginjohtaja oli kuullut Lounaistiedosta ensimmäisen kerran Varsinais-Suomen kuntapäivässä vuonna 2015 ja oli jo silloin kiinnostunut palvelusta.

Kaupunginjohtaja kertoi miettineensä Lounaistiedon mahdollisuuksia myös Ukipolis Oy:n kannalta, jonka hallituksessa hän on puheenjohtajana. Kaupunginjohtaja toi esiin keskustelussa myös Kuntaliiton vetämän seutukuntien verkoston ja sen tietotarpeita. Kaupunginjohtaja kertoi toivovansa jatkossa tietoa siitä, miten Uusikaupunki ja muut maakunnan seutukaupungit pärjäävät ja menestyvät suhteessa muihin seutukeskuksiin.

Varsinais-Suomen kehityksen haasteena nähtiin se, että Turku on niin paljon isompi kuin muut kunnat ja kaupungit. Kaupunginjohtajan mukaan yksi ratkaisu voisi olla seutukuntien keskuskaupunkien roolin kasvattaminen. Alueen kuntien todettiin olevan riippuvaisia toisistaan. Lisäksi yhteistyö Turun kanssa todettiin hyvin tärkeäksi ja sen sujuvuutta kiiteltiin.

Uusikaupunki on aktiivisesti mukana myös maakuntarajat ylittävissä yhteistyökuvioissa, kuten Lounaisrannikkoyhteistyössä (LOURA) ja pohjoinen kasvuvyöhyke -hankkeessa. Kasvuvyöhyke-hankkeen osalta Uudessakaupungissa nähtiin tärkeäksi, että myös Pirkanmaa ja Häme olisivat mukana yhteisissä suunnitelmissa ja toimenpiteissä, jotta koko maa voisi hyötyä tulevasta työstä.

Lounaistiedon mahdollisuuksista puhuttaessa nousi esiin pendelöijät. Kaupunkia kiinnostaisi tietää kuinka moni kaupunkilainen pendelöi ja mihin. Keskustelun aikana ideoitiin, että jos ja kun Lounaistietoon tulee työllisyydelle oma teemaosio niin sinne sopisi myös pendelöintiä koskevaa tietoa. Kaupunginjohtaja uskoi, että myös muilla seutukeskuksilla olisi tarvetta tälle tiedolle.

Tapaamisessa ehdotettiin myös, että Lounaistietoon tai sen avulla voitaisiin alkaa kerätä ja esittää tietoa käynnissä olevista hankkeista sekä erilaisista rahoitusmahdollisuuksista. Rahoitukseen liittyen kannatettiin ajatusta eräänlaisesta "vahtikoirapalvelusta", joka nousi esiin aikaisemmin kuntakierroksen aikana.

Kaupunkia kiinnostaa myös työllisyyden edistäminen Lounaistiedon avulla. Työllisyyteen liittyen esitetyt ideat ja tarpeet on esitetty alla.

- Kaupunkia kiinnostaa kuntien henkilöstön määrä toimialoittain (esim. montako kaavoittajaa ja mikä on heidän tuotoksensa).
- Lounaistietoon tulisi saada tietoa kuntien työpaikkaomavaraisuudesta.
- Kaupunkia kiinnostaa myös työllisten määrä. (ELY-keskuksella on jotain, mutta kaupungin mukaan ei ehkä tarpeeksi kattavaa tietoa).
- Kaupunginjohtajan mielestä liian paljon seurataan työttömyysprosenttia, kun pitäisi keskittyä työpaikkoihin ja työllisyyteen sekä tehdyn työn määrään ja työpaikkaomavaraisuuteen.
- Lisäksi työllisyyteen liittyvää raportointia tulisi pystyä kehittämään Suomessa niin, että myös esimerkiksi kotiäitien tekemä työ tulee näkyväksi.

Muita esille tulleita ideoita, olivat että FCG-yritys voisi olla kiinnostunut olla jotenkin mukana Lounaistiedon kehityksessä ja että tilastokeskuksen avointa tietoa (mm. Paavo-tietokanta) tulisi esittää Lounaistiedon kautta. Myös YKR-aineistoa toivottiin Lounaistietoon.

VEHMAA 11.4.

Osallistajat kunnasta:

Kunnanjohtaja Ari Koskinen, kunnanvaltuuston puheenjohtaja Simo Virtanen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Mika Munkki, peruspalvelujohtaja Raija Ketonen, rakennustarkastaja Taina Heinonen ja maaseutupäällikkö Petri Puustinen.

Osallistajat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Sote-uudistus on kunnalle elintärkeä. Sairaanhoidopiirin lisälaskut ja valtakunnallisten järjestöjen toiminnan puuttuminen nakertavat kunnan olemassaolon mahdollisuuksia nopeasti. Alueella toimii vapaaehtoistyönä vanhusneuvosto, kehitysvammaisten piiri ja äiti-lapsi kerho.

Kunnan tilanne on hankala, mikä hallitsi vierailun keskustelua. Huoli oman terveyskeskuksen puolesta oli ilmeinen. Liitolta toivottiin apua edunvalvontaan ja valtakunnallisten sote-järjestöjen saamiseksi kuntaan takaisin.

VALONIA

Ilmastonmuutoksen kannalta merkittävin asia Vehmaalla on ollut Biovakan perustaminen ja toiminnan käynnistäminen. Omistuksen siirryttyä Gasum Oy:lle sianlannan vientimaksut ovat nousseet ja tällä hetkellä lanta viedään muualle tai levitetään pelloille. Laitokselle sitä vastoin tuodaan raaka-ainetta kunnan ulkopuolelta. Alkuperäinen idea paikallisesta ratkaisusta paikalliseen ongelmaan ei siis enää ole käytössä. Toisaalta laitos on toiminut hyvänä esimerkkinä biokaasun tuotannossa.

Kunnan omissa kiinteistöissä käytetään uusiutuvaa energiaa lämmitykseen. Aluelämpölaitokset toimivat keskustan ja Vinkkilän alueella ja kunta ostaa lämmön lämpöyrittäjältä. Suunnitteilla oleva Vinkkilän yhtenäiskoulu valmistuu syksyllä 2018 ja se liitetään aluelämpöverkkoon.

Valonian jätevesineuvontaan on oltu tyytyväisiä. Toiveena oli saada materiaalia haja-asutusalueiden jätevesien käsittelystä jaettavaksi mökkiläisille ja uusien talojen rakentajille. Myös Hyvä Vehmaa -tapahtumaan 11.6. toivottiin vesiasiantuntijaa paikalle. Ympäristökasvatuksen ja liikkumisen ohjauksen käytännön toimista ja toiveista ei keskusteltu.

LOUNAISTIETO

Lounaistieto oli ennestään tuttu kahdelle osallistujalle, lähinnä kuitenkin vain karttapalvelun osalta. Palvelun ideaa eli alueellisen tiedon keräämistä yhteen osoitteeseen kiitettiin. Avoin data sen sijaan oli uusi käsite kunnassa, joten siitä kerrottiin lyhyesti.

Lounaistiedon tilastoja koskevat upotuskoodit otettiin mielellään vastaan, mutta samalla todettiin, että kunnan verkkosivuille ei haluta laittaa liikaa sisältöä. Lisäksi todettiin tilastoupotuksen olevan houkuttelevampi siinä tilanteessa, kun upotuksen ottaneen kunnan asukasluku on nousussa.

Rakennustarkastaja esitti toiveen karttapalvelun osalta, että sieltä löytyisi jatkossa rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva aineistoa (RKY), maisema-alueet, paikalliset inventoinnit, pohjavesialueet, luonnonsuojelualueet ja ja muut maakuntakaavan tausta-aineistot. Toiveena siis oli, että karttapalvelusta löytyisi kaikki se aineisto, mitä rakennustarkastaja työssään tarvitsee.

KAARINA 13.4.

Osallistujat kaupungista:

Tekninen johtaja Jyrki Lappi, tietohallintojohtaja Kari Hölsö, vs. ympäristöinsinööri Pasi Saario, kehittämisspäällikkö Tuuli Salospohja ja paikkatietopäällikkö Sami Kääriäinen.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Petri Pihlavisto.

EDUNVALVONTA

Kaupungilla on selkeä ja konkreettinen käsitys tulevasta. Yhteistyö sote-järjestöjen kanssa on laajaa ja nyt kaupunki kokee tarvitsevansa koordinaattorin tätä toimintaa kehittämään ja tukemaan. "Hyvinvointi ennakoivasti" on ollut jo jonkin aikaa motto, jonka puitteissa on nyt käynnistymässä selvitys sote-palveluiden tarpeesta ja kustannuksista. Kaupunki hakee myös uusia verkostoitumismalleja ja kannustaa yli rajojen käytävään yhteistyöhön. Edustajat painottivat, että 3. sektorin yhteistyökuviot kuntien kanssa on saatava kuntoon koko maakunnassa ja tasa-arvoisuuteen on pyrittävä.

VALONIA

Kaupungilla on ilmasto-ohjelma ja sen tavoitteita on pitkälti toteutettu. Ohjelman ensimmäinen tavoitevuosi on 2016, joten tilannekatsaus toteutuneista toimista tullaan tekemään vuoden lopussa. Tavoitteita on myös vuoteen 2020. Seudullinen kaukolämpöratkaisu rajoittaa uusiutuvan energian käyttöä ja siksi ei haluttu liittyä Hinku-kuntien verkostoon. Uusiutuvan energian osuus on arviolta 50 % erillislämmityksissä kaupungin kiinteistöissä. Keskustaan rakennettavaan Kaarina-taloon on valittu maalämpö. Aurinkoenergian hyödyntäminen ei ollut taloudellisesti kannattavaa, mutta valmius sen käyttöön huomioidaan suunnittelussa. Kunta ei ole tällä hetkellä KETSissä, mutta haluaa kuulla uudesta sopimuskaudesta. Katuvalot on pääosin vaihdettu ja työ valmistuu 2016.

Vesitiimi on jo aikaisemmin keskustellut mahdollisista kunnostuskohteista (esim. Rauhalinnan alue). Kunnan osalta vesiosuuskuntien edistäminen on onnistunut hyvin ja 2016 aikana melkein kaikki asukkaat on saatu mukaan. Tämä on ollut yksi tavoite Itämerihaasteessa, jossa kunta on mukana. Itämerihaasteen toteutuksessa saattaa olla yhteistyömahdollisuuksia Valonian kanssa.

Liikenteen osalta Fölin tuleminen on lisännyt bussin käyttöä. Pohjoisilla alueilla palvelu lisääntyy syksyllä 2016. Liikkuva koulu -hanke käynnissä, tavoitteena on kokeilukulttuuri ja osallisuus. Kiinnostusta kävelyn ja pyöräilyn edistämisestä koulumatkoilla on ja sitä voisi edistää Liikkuva koulu -teemassa.

LOUNAISTIETO

Kaarinassa oltiin kiinnostuneita Lounaistiedon tilastoja koskevista upotuksista ja ne lähetettiin kaupungin yhteys-henkilölle kuntavierailun jälkeen. Avoin data oli Kaarinassa vielä varsin uusi tuttavuus eikä sen hyötyjä ole vielä ehditty miettiä kaupungin kannalta. Kaarinaan on kuitenkin mahdollisuus mennä kertomaan myöhemmin tarkemmin avoimen datan hyödyistä ja miettimään konkreettisia datan avaamisen toimenpiteitä.

Kaarina on tehnyt Turun kaupungin kanssa yhteistyötä kartta- ja paikkatietoaineistojen osalta. Lounaistiedossa oleva karttapalvelu nähtiin hyödylliseksi erityisesti seudullisesta näkökulmasta.

MASKU 14.4.

Osallistujat kunnasta:

Vt. kunnanjohtaja Maija Löfstedt, talousjohtaja Kalle Palmroos ja tekninen johtaja Marika Nurmikko.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Petri Pihlavisto.

EDUNVALVONTA

Soteen siirtymisen mahdolliset ongelmat on tiedostettu. Eri-tyistä huolta aiheuttaa sote-alan rakennemuutos ja vaikutus kuntaan, sujuva siirtyminen uuteen malliin, mahdollinen palveluiden katkos, viestinnälliset ongelmat ja kuntalaisten tarpeiden riittävä huomioiminen.

Kunnan taloudellinen tilanne on hieman parantunut, mutta huolia on vielä. Sote-palvelut saadaan valtaosin Akseli-kuntayhtymän kautta. Muutama suurempi järjestö toimii kunnassa, mutta sote-palveluiden taso vaihtelee silti suuresti kunnan sisällä, esim. vanhusten palvelut. Masku linjaa myöhemmin oman sote-palvelutasonsa. Kunta kokee ehdottomasti tarvitsevansa koordinaattorin kuntien ja itsehallintoalueen välimaastoon yhteensovittamaan sote-palveluja. Rajanveto kuntien ja soten tehtävien välillä on liian epäselvä ja suuri kysymys jokaiselle yksittäiselle kunnalle. Lisäksi liitolta toivotaan yleistä edunvalvontaa näin suuren muutoksen lähestyessä.

VALONIA

Maskun kunta on mukana Hinku-kuntien verkostossa, mutta on tehnyt käytännön toimia mielestään hitaanlaaisesti. Uusiutuvaa energiaa on tulossa lisää uuteen aluelämpölaitokseen (hake/ pelletti) ja kunta on mukana Syke:n aurinkoenergian yhteishankinnassa. Paneelit sijoitetaan terveyskeskuksen/ palvelukeskuksen katolle. Kiinteistöjen kuntotarkastus on meneillään yhteistyössä Turku amk:n kanssa ja samalla tehdään rakennuksille PTS. Katuvalojen vaihtaminen etenee, uusiin kohteisiin laitetaan ledit. Vanhoja elohopealamppuja ei ole enää käytössä. Hankinnoissa ilmastoasiat ovat olleet esillä, kun on tehty ateriakuljetusten kilpailutus. Tarjouspyynnössä kysyttiin myös kuljetusten CO₂-päästöjä.

Vesiensuojelusta puhuttaessa esiin nousi Maskujoki ja Hirvijärvi, jotka kaipaavat toimenpiteitä. Järvi sijaitsee Kauhankuonon alueella, joten tässä olisi mahdollisuus kuntien yhteiselle hankkeelle.

Kunnassa on Vihreä Lippu -toimintaa ja uudet ideat, materiaalit jne. ovat tervetulleita.

LOUNAISTIETO

Maskussa oltiin kiinnostuneita Lounaistiedon tilastoja koskevista upotuksista, jotka lähetettiin kuntaan vierailun jälkeen. Talousjohtaja oli tutustunut mm. Lounaistiedossa oleviin tilastoihin. Yleisesti Tilastokeskuksesta saatavat kuntien taloustiedot saivat kunnasta kritiikkiä.

Keskustelussa mietittiin Kuntaliiton tietopalvelujen roolia suhteessa Lounaistietoon. Pelkona oli, että tehdään päällekkäistä työtä ilman yhteistä koordinoitua. Avoin data oli kunnassa vielä uusi asia.

KUSTAVI 21.4.

Osallistujat kunnasta:

Kunnanjohtaja Veijo Katara, rakennustarkastaja Laura Lähde ja sosiaalisihiteeri-lastenvalvoja Marika Lehtinen.

Osallistujat liitosta:

Carola Gunell, Liisa Harjula ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Kunnassa on valmistumassa poikkihallinnollinen hyvinvointisuunnitelma. Kunnalla ei ole sopimus pohjaista toimintaa 3. sektorin kanssa, silti yhteistyö on tiivistä monien järjestöjen kanssa, kuten MLL, SPR, seurakunta ja vammaisneuvosto. Kunta toivoo ehdottomasti maakunnan liiton apua kuntatason sote-valmisteluun. Kunnan positiivisesta tilanteesta huolimatta, kunnassa on myös huolta suurista tulevista muutoksista, joten ensisijaisen tärkeäksi koetaan saada itsehallintoalueen ja kuntatason välimaastoon koordinaattori.

VALONIA

Kustavissa ei ole tehty tietoisesti ilmastoon liittyviä päätöksiä, mutta monet käytännön toimenpiteet edistävät pyrkiä kohti hiilineutraalia maakuntaa. Esimerkkeinä mm. kunnan alueella oleva valokuituverkko, joka tukee etätöiden tekemistä sekä kunnan kiinteistöjen siirtyminen öljystä hakkeella tuotettuun kaukolämpöön. Kunta ei ole kaasulämpöyrittäjänä, mutta sen päätös vaikutti ratkaisevasti yrityksen perustamiseen. Päästövaikutukset eivät olleet tiedossa tässä tapaamisessa.

Kustavin vesi- ja viemäriputkiston rakentaminen on kohta valmis. Kaurissalon vesiosuuskuntaan (VOK) on liittynyt noin 900 taloutta ja se toimii hyvin. Vesien suojeleminen on erityisesti lahdenpohjukoissa, joita kunnan alueella on paljon. Tarkoituksena on järjestää kaislikkojen torjunnasta ja poistamisesta tapahtuma mökkiläisille elokuussa. Myös Valonia on tervetullut mukaan tapahtumaan.

Valonian palveluita on hyödynnetty tarpeen tullen. Talvella järjestetty hankintakoulutus kiinnosti, mutta virkamiehet eivät pystyneet tähän koulutukseen osallistumaan aikataulusyistä. Kunnantalon aulassa oli esillä Valonian materiaalia.

LOUNAISTIETO

Lounaistieto oli Kustavissa vielä varsin uusi tuttavuus eikä kunnassa ollut hyödynnetty myöskään karttapalvelua (joka kuntakierroksen perusteella tunnetaan monessa muussa kunnassa). Paikkatietoasioissa kunta on käyttänyt Uudessa-kaupungissa toimivan Outi Lehtisen tarjoamia palveluja.

Keskustelu oli vilkasta tapahtumatietoa sekä sen keruuta ja esittämistä mietittäessä. Asian todettiin olevan kunnalle suuri haaste ja siihen toivottiin Lounaistiedolta apua.

Toinen selvä tarve koski hankerahoitusta koskevaa tietoa. Sittemmin Ukipolis Oy:öön yhdistetyssä Vakka-Suomen kehityskeskuksessa oli aikanaan ollut töissä henkilö, jonka työnä oli ollut seurata eri rahoituslähteitä ja ilmoittaa sopivista rahoitusmahdollisuuksista ja yhteishankkeista alueen kunnille. Kunnanjohtajan mukaan palvelu oli toiminut erittäin hyvin ja sen kautta oli saatu useita hankkeita alueelle.

Sote-keskustelussa tuli esiin mm. Lounaistiedon mahdollisuudet edistää jatkossa sote-palvelujen saavutettavuutta. Aiheesta ei kuitenkaan keskusteltu sen tarkemmin. Tilastoja koskevat upotuskoodit oli lähetetty kuntaan jo aikaisemmin ja ne otetaan kunnanjohtajan mukaan käyttöön mahdollisimman pian.

SALO 21.4.

Osallistajat kaupungista:

Kaupunkikehityspäällikkö Mika Mannervesi, ympäristön-suojelun esimies Pirkko Paranko, kaupungingeodeetti Ari Vainio, ohjelmapäällikkö Anita Silanterä, sosiaalityöntekijä Anne Lahti ja kyläasiamies Henrik Hausen.

Osallistajat liitosta: Carola Gunell, Liisa Harjula, Jaana Itälä-Laine ja Juha Pulmuranta.

EDUNVALVONTA

Kaupungissa hyvinvointia on priorisoitu jo vuosia. Salolla on hyvinvointisuunnitelma, -tilinpäätös ja -koordinoija. Koordinoijan työ koetaan arvokkaaksi. Vaikutelma on, että sote-kysymykseen on valmistauduttu poliittisesti ja käytännössä niin hyvin kuin tässä vaiheessa voi. Salossa koetaan, että on oleellista ymmärtää, että hyvinvointi on osa kokonaisuutta, eikä erillinen asia. Myös uudistusten yhteydessä hyvinvointia on tarkasteltava osana kokonaisuutta. Vierailun aikana käytiin mielenkiintoinen keskustelu mahdollisuudesta mitata hyvinvointia seudullisemmin ja tarkemmin sekä kehittää tälle tärkeälle asialle mittari tai asteikko, kuten BKT:lla on.

VALONIA

Ilmasto- ja ympäristöohjelma on juuri päivitetty ja siinä on pyritty selkeisiin toimintalinjoihin. Hyväksytty ohjelma on vuosille 2016 - 2021. Suunnitelmissa on palkata koordinaattori jalkauttamaan ohjelman toimenpiteitä. Uusiutuvan energian lisääminen tuulivoiman osalta on odottavalla kannalla. Kaupungin mukaan maakuntakaavassa tuulivoimalle varatut alueet ovat ainoat, joilla mahdollisuuksia edetä tuotantoon. Paikallisen aurinkoenergian toimijan kanssa on sovittu aurinkosähköalueen (3 ha) rakentamisesta lukion alueelle. Käytännön toteutus ei ole vielä alkanut. Kolmen vanhan kuntakeskuksen alueella on hakelaitos ja Kuusjoelle sitä on suunniteltu. Kaupunki on mukana KETS –sopimuksessa ja jatkaa uudella sopimuskaudella.

Ympäristökasvatus on vahvana kaupungin toiminnassa. Hankkeena on alkamassa Ympäristökasvatuksen tilkkutäkki ja Teijon koulu on ryhtymässä ympäristökouluksi. Yhteistyötä Valonian kanssa toivotaan.

Keskustelussa todettiin, että Salon kaupungilla ja Valonialla on ollut hyvää yhteistyötä pitkään.

LOUNAISTIETO

Lounaistieto oli Salossa melko tuttu, sillä Lounaispaikka oli tehnyt Saloon vierailun syksyllä 2015 ja kertonut aluetietopalvelun tekemisestä. Kuten lähes kaikissa kunnissa, myös Salossa paikkatietoverkoston “Lounaispaikka-brändi” on edelleen tunnetumpi, kuin aluetietopalvelu Lounaistiedon.

Salossa mm. ohjelmapäällikkö oli mukana verkossa järjestettävällä datan avaajan mestarikurssilla, joten avoin data herätti paljonkin keskustelua. Datan avaamiseen suhtau-

duuttiin tapaamisessa hyvin positiivisesti ja käynnissä olevan verkkokurssin aikana oli tavoitteena vähintään luoda suunnitelma kaupungin ostolaskudatan avaamiseksi. Ostolaskudatan avaamisen merkittävimpana hyötynä keskustelussa nähtiin, että se säästää virkamiesten työtä, kun aineistoa ei tarvitse toimittaa erikseen pyydettyä. Myös aineistosta syntyvät, esimerkiksi kehittäjien tai yritysten tekemät visuaalisoinnit nähtiin kiinnostavana mahdollisuutena.

Kaupunkikehityspäällikön mukaan ostolaskudata on kuitenkin vaikuttavuuden kannalta melko triviaali aineisto ja suurempi merkitys kaupungin tuottavuuden ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien kannalta olisi avata esimerkiksi tilakohtaisesta energiankulutuksesta kertovaa aineistoa. Avoimen datan suurimpana hyötynä ja merkittävimpana mahdollisuutena nähtiinkin sen tarjoamat uudet liiketoimintamahdollisuudet alueen yrityksille. Kaupunki oli mukana HERE karttapalvelun kanssa tulossa olevassa kokeilussa, jossa kännykkäsovelluksen avulla kerätään tietoa E18-väylän kuopista, onnettomuuksista, ruuhkista jne.

Kaupungingeodeetti kertoi, että Salo on avaamassa paikkatietoaineistojaan. Geodeetin mukaan paikkatiedon avaaminen hyödyttää myös Saloa ja salolaisia, kun eri palveluntuottajilla on käytössään luotettavaa ja ajankohtaista tietoa. Lisäksi säästää virkamiesten vaivaa, kun aineistoja ei tarvitse toimittaa aina erikseen pyydettyä. Salo on käyttänyt omaa karttapalvelua, sillä Salossa ei ollut juuri tarvetta kuntarajat ylittävälle aineistolle (jota Lounaispaikan karttapalvelussa on paljon).

Salossa ollaan seurattu kiinnostuneena Turun edistymistä datan avaamisessa sekä kaupunginjohtajan kommentoinnissa (Turun kaupunginjohtaja lupasi 19.4. Creative Business Campissa pitämässään esityksessä, että Turku avaa kaikki ne aineistot avoimena datana, jotka avata voi). Salon mahdollisuudet datan avaamiseen nähtiin yhtä lailla realistisina.

Lounaistiedon tarjoamat tilastoja koskevat upotukset nähtiin kiinnostavana ja upotuskoodit lähetettiin kaupunkiin pian vierailun jälkeen. Lounaistiedon etusivulla olevaa “mittaristoa” pidettiin hyvänä ideana ja vastaavaa oli ideoitu myös Salon sivuille. Merkittävimpiä mittareita kaupungin kannalta olisivat asukasluku, työttömyysprosentti, toimintakate viim. 12 kk ajalta sekä hyvinvointia kuvaava luku. Juuri hyvinvointia koskeva indikaattori nähtiin hyvin tärkeänä kaupungin kehittymisen kannalta. Keskustelussa ideoitiin, että indikaattori voisi olla Lounaistiedon (avoimen datan) avulla tuottaman upotus, joka voitaisiin esittää kaupunkien ja kuntien sivuille.

Lounaispaikan ylläpitämästä karttapalvelusta keskusteltiin myös. Kokemusten mukaan palvelusta löytyy vanhentunutta tietoa mm. kouluverkon osalta. Todettiin, että pitäisi olla ainakin selvä selite/merkki, jos tieto ei ole ajankohtainen.

Kaupungissa oltiin myös kiinnostuneita liiton tekemästä virkistysalueyhdistystä koskeneesta selvityksestä. Yhdistysideaa pidettiin hyvänä mm. matkailun kannalta ja sen toteutumista toivottiin.

Kaupungilla oli lisäksi joitain sähköisiä palveluja käytössä. Esimerkiksi yksityistien avustushakemukset tehdään sähköisesti ja sen on todettu helpottavan virkamiesten työtä. Lisäksi kaupunki on ottanut käyttöön joitain sähköisten palvelujen SADe-ohjelmassa tuotettuja palveluja, kuten eHarava.fi ja Lupapiste.fi. Salossa oltiin hyvin kiinnostuneita erityisesti avoimen datan mahdollisuuksista sekä Lounais-tiedosta varsinkin mahdollisen hyvinvointitiedon osalta.

MARTTILA 22.4.

Osallistujat kunnasta:

Kunnanjohtaja Carita Maisila, hallintopäällikkö Heini Luoma ja valtuuston puheenjohtaja Reino Lindqvist.

Osallistujat liitosta:

Liisa Harjula, Juha Pulmuranta ja Ville Santala.

VALONIA

Kunnassa ei ole erikseen mietitty ilmasto- tai energia-asioita. Kunnan kiinteistöissä, uutta kirjastoa lukuun ottamatta, on lämmitysmuotona käytössä öljy. Kirjasto on maalämpökohde. Toisessa kuntakeskuksessa on yksi rivitalokohde maalämmöllä ja kunta on ollut hankkeessa mukana. Luottamushenkilöt puoltavat suunniteltua tuulivoimapuistoa (6 x 4,5 MW), mutta asukkaat ja naapurikunta vastustavat.

Vesiasioissa suurin pulma on jätevesien käsittely. Siirtoviemäriin runkolinja on rakennettu, mutta nyt asukkaat eivät liity siihen – pitäisi patistaa, mutta miten? Alue on määritelty vesiensuojelualueeksi ja viemäriin on pakko liittyä syyskuuhun 2017 mennessä. Toiveena Valonialle on järjestää puhdistamon asennusnäytös Liedon malliin tai ehkä tutustuminen useaan kohteeseen.

Liikenteen osalta huolena on kahden kunnan alueella olevan pikavuoropysäkin säilyminen. Jos halpabussit valtaavat linjat, pysäkit saattavat poistua käytöstä. Liikenneturvallisuus kunnan alueella on hyvä. Yhtä pyörätietä kaivataan, mutta se on valtakunnan tien varrella, joten kunta ei yksin ole aktiivinen sen suhteen.

LOUNAISTIETO

Marttilassa asenne Lounaistietoa kohtaan oli hyvin kiinnostunut, vaikka se ei ollutkaan ennestään kovin tuttu palvelu. Lounaispaikka ja sen karttapalvelu olivat tuttuja varsinkin kunnan tekniselle toimialalle ja osallistujien mukaan siellä olevista tiedoista voisi olla hyötyä myös matkailijoille.

Marttilan vierailulla oli hieman enemmän aikaa käytettävissä (sote-teemaa ei käsitelty), joten ylimääräinen aika hyödynnettiin esittelemällä Lounaistiedon ja avoimen datan mahdollisuuksia valkokankaalla. Kuntaa kiinnosti erityisesti mahdollisuus visualisoida kunnan budjetti Lounaistiedon avulla, jos siihen tarjotaan jossain vaiheessa työkalu. Kunta oli myös halukas ottamaan käyttöön tilastoja koskevat upotukset kunnan verkkosivuille.

Avoimen datan mahdollisuuksista puhuttaessa Marttilassa innostuttiin avoimesta tapahtumarajapinnasta, jolla tapahtumatietoa voitaisiin esittää kuntarajoista, laitteista ja sivustoista riippumatta. Kunnassa koettiin tärkeäksi, että myös järjestöjen tapahtumat tulevat mukaan avoimeen

ohjelmointirajapintaan. Avoimena datana saatavilla olevan tapahtumatiedon sovellus- ja käyttömahdollisuuksia todettiin olevan hyvin paljon. Lounaistiedon jatkossa mahdollisesti tekemään avoimen tapahtumatiedon keruuseen vaikuttaa mm. se, että Marttila ei ole mukana Vaski-kirjastot-yhteistyössä (jonka kanssa tapahtumatiedon keruusta on alustavasti sovittu), vaan Loisto-kirjasto -yhteistyössä yhdessä Auran, Koski TL:n, Loimaan, Oripään ja Pöytyän kanssa. Marttilassa kuitenkin nähtiin avoin tapahtumatieto niin tärkeänä, että kunta ehdotti tapahtumarajapinnan ja siihen liittyvän tiedonkeruulomakkeen käyttöönottoa tulossa olevan verkkosivu-uudistuksen yhteydessä.

Marttilassa ollaan kiinnostuneita myös julkisen tilojen hyötykäytön edistämisestä avoimen datan avulla. Suurin tarve tälle olisi kunnan mukaan järjestöjen ylläpitämien rakennusten osalta (nuorisotalot jne.).

Kuten Loimaalla, myös Marttilassa haluttaisiin saada helpommin tietoa linja-autojen aikatauluista. Kunta on mm. ehdottanut aikataulutietojen saatavuuden kehittämistä Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Osallistujien mukaan tietoa joutuu nyt etsimään liikennöitsijöiden verkkosivuilta ja muutama ihminen on käynyt jopa kunnantalolla kysymässä aikatauluja.

Marttilassa oltiin kiinnostuneita avaamaan kaikki avattavissa olevat tiedot, kunhan siitä ei koidu kunnalle merkittävästi lisätyötä. Datan avaaminen todettiin kuitenkin niin uudeksi asiaksi, että siihen kaivataan ohjeistusta. Edellä mainittujen hyötyjen lisäksi kunta odottaa datan avaamisen edistävän mm. kuntalaisten osallistumista (päätöksentekorajapinta) sekä sote- ja muiden palveluiden saavutettavuutta.

YHTEENVETO JA JATKOTOIMENPITEET

Kolmen teeman yhteinen kuntakierros oli onnistunut ratkaisu. Teemakohtaiset keskustelut käytiin lähes kaikissa kunnissa samassa fyysisessä tilassa kaikkien tapaamiseen osallistuneiden läsnäollessa. Järjestelystä oli se hyöty, että paikalla olleet liiton työntekijät pystyivät antamaan jokaiseen keskusteluun oman panoksensa esimerkiksi oman paikallistuntemuksen kautta. Lisäksi monessa kunnassa todettiin, että teemoissa oli paljon yhtymäkohtia (esimerkiksi datan avaaminen lisää sote-palvelujen saavutettavuutta sekä parantaa joukkoliikenteen löydettävyyttä). Haittapuolena yhteisen kokoustilan käytöstä oli se, että käytössä ollut aika ei riittänyt aina riittävän syvälliseen teemakohtaiseen keskusteluun.

Kuntien vastaanotto oli pääosin hyvin positiivinen ja mm. Salossa oltiin erittäin iloisia, että kuntavierailu tehtiin. Kuntakierroksia toivottiin tehtäväksi aiempaa useammin mm. Kemiönsaarella. Pyhärannassa nähtiin tärkeäksi se, että kuntia palvellaan tasapuolisesti kunnan koosta riippumatta.

Monessa kunnassa tapaamiseen osallistui useita virkamiehiä ja myös luottamushenkilöitä, mikä antoi ymmärtää, että vierailuun haluttiin panostaa. Tosin pienikin osallistujamäärä saattoi synnyttää hyvää ja rakentavaa keskustelua, kuten kävi esimerkiksi Kustavissa. Vain hyvin harvassa kunnassa tai kaupungissa keskustelu ei lähtenyt kovin hyvin käyntiin.

Kuntakierroksen tehneen ryhmän mielestä kuntakierros on erittäin hyvä tapa kerätä tietoa kuntien ja kaupunkien tilanteesta sekä ideoista, toiveista ja tarpeista. Kierrokselle valittu tapa käydä tapaamiset läpi keskustelutyyppisesti ilman taululle heijastettavia esityksiä koettiin toimivaksi.

Kehitysidea seuraavaa liiton tekemää kierrosta varten voisi olla, että keskusteluja pohjustettaisiin lähettämällä aiheeseen liittyviä kysymyksiä kuntiin jo etukäteen. Asia korostui varsinkin Valonian teemakeskustelussa, jossa osa kysymyksistä oli hieman yksityiskohtaisempia. Toinen kehittämisidea koskee vierailun käytännön järjestelyjä, jotka havaintojen mukaan kannattaa ohjeistaa nyt tehtyä yksityiskohtaisemmin (liite 1). Lounastiedon esittelystä voisi jatkossa auttaa keskustelujen yhteydessä esitettävät tulosteet esimerkiksi datavisualisoinnista, kartta-aineistosta tai palvelun käyttöliittymästä.

EDUNVALVONTA

Liiton mandaatti rajoittuu edunvalvontaan, jota kunnat ovat selvästi viestittäneet tarvitsevansa tässä tilanteessa.

1. Suurilla kunnilla ja kaupungeilla on sopimus pohjaista yhteistyötä valtakunnallisten SOTE-alan järjestöjen kanssa, kuten MLL, SPR, Sininauha, mielenterveysseurat, vammais- ja eläkeläisjärjestöt, työttömien yhdistykset. Pienet kunnat, kuten Kemiönsaari, Pyhäranta, Kustavi ja Vehmaa jäävät suurempien järjestöjen toiminnan ulkopuolelle, jolloin vastaavien palveluiden ostaminen esim. sairaanhoitopiiristä tulee kunnalle kalliiksi.

Ehdotus: Soste ry:n vetovastuulla pyritään samaan valtakunnalliset järjestöt laajentamaan toimintaansa myös pieniin kuntiin. Haetaan myös uusia verkostoitumismalleja.

2. Vain muutamalla kunnalla /kaupungilla on ajankohtainen hyvinvointi- tai järjestöohjelma. Ilman hyvinvointiohjelmaa palveluiden hankinta ja toimenpiteiden toteuttaminen jää satunnaiseksi. SOTE-uudistuksen myötä palveluiden hankinnoissa on odotettavissa ongelmia, koska toimintaympäristö ja -rakenteet muuttuvat. Sujuvaa palveluiden tuottamista ovat rajoittaneet hankintatilanteissa syntyneet riidat ja ongelmat. Näitä esiintyy parhaillaankin.

Ehdotus: Kuntien terveyden- ja hyvinvointipalveluiden hankintamenettelyä kehitetään yritysinfraa edistämällä. Yhteistyönä V-S:n Yrittäjien kanssa.

3. Ei-lakisääteisten sosiaalipalveluiden taso on tällä hetkellä hyvin erilainen kunnasta riippuen, myös saman kunnan alueella taso vaihtelee suuresti, esim. vanhusten palvelut. Suuret muutokset SOTE-rakenteissa, kuntien heikko taloudellinen tilanne, tämänhetkinen eriarvoistava palvelutaso, uudistuksen vielä avoimet kysymykset ja sen nopea aikataulu eivät vakuuta tasavertaisen palvelun helpposta saatavuudesta jatkossa.

Ehdotus: Kunnat ja VSL palkkaavat koordinaattorin hoitamaan edunvalvontaa ja edellä mainittuja tehtäviä. Henkilö työllistyy myöhemmin itsehallintoalueen ja kuntien väli-maastoon koordinaattoriksi.

4. Kunnat kokevat roolinsa uudistusten edessä epäselväksi, mikä on luonnollista monen asian ollessa vielä avoin. Ajankohtaisia asioita on kuitenkin runsaasti, kuten kuntien jakamien avustusten ja toimitilojen käytön linjaus uudelleen, hyvinvointiohjelman laadinta, jonka taustalla on laaja selvitys mitä palveluja tarvitaan ja mitä SOTE-järjestöt ja yrittäjät voivat tarjota, uudet yhteistyökuviot, vastuunjako. Turku on pitkällä uudistuksen tiellä. Kaupunki on esimerkiksi vuodenvaihteessa päättänyt luovuttaa SOTE-sopimustahojensa (järjestöjen) käyttöön ilmaiset tilat, lisäksi kaupunki tukee järjestöjen toimintaa jatkuvalla koulutuksella.

Ehdotus: Kuntia ohjeistetaan nyt ajankohtaisissa asioissa. Tähän löytyy esim. Kuntaliitolta ohjeita, lähinnä on kysymys niiden levittämisestä ja yhteydenpidosta kuntiin.

VALONIA

- Kuntavierailujen aikana tavoitteena oli selvittää yleisellä tasolla, ovatko kunnat ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti matkalla kohti hiilineutraalia maakuntaa vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi selvitimme, mitä Valonian palveluita kunnat käyttävät ja mitä toiveita niillä on.

Kunnat ovat tiedostaneet vaikutusmahdollisuutensa hiilidioksidipäästöihin ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Käytännön toimia päästöjen vähentämiseksi tehdään Hinku –kunnissa kenties tietoisemmin, mutta myös muut kunnat toteuttavat mm. energiatehokkuuden toimia aktiivisesti. Kuntien energiatehokkuussopimukseen liittyneitä kuntia on vierailukohteista kuusi.

Maakunnan kunnista energiatehokkuussopimuksessa (KETS/ KEO) on mukana tällä hetkellä seitsemän kuntaa. Uusi sopimuskausi alkaa 2017 ja haasteena onkin saada entistä useampi kunta sopimustoiminnan piiriin. Suomessa kuntien energiatehokkuuden raportointi on järjestetty tämän sopimustoiminnan avulla. Jos liittyneiden kuntien määrä on pieni, raportointi EU:lle energiatehokkuuden direktiivin toteutumisesta vaikeutuu. Valonia onkin jo sopinut sopimuksen käytännön järjestelyistä vastaavan Motiva Oy:n kanssa uuden sopimuksen markkinoinnista syksyllä 2016. Halukkuutta jatkaa tai liittyä sopimukseen selvitettiin nyt toteutetun kuntakerroksen aikana.

Benviroc Oy:n kehittämässä ja ylläpitämässä kuntien päästölaskenta- ja raportointipalvelussa (CO₂ -raportti) ovat Varsinais-Suomen kunnista mukana Kaarina, Kemiönsaari, Laitila, Lieto, Loimaa, Masku, Mynämäki, Naantali, Raisio, Rusko, Salo, Somero, Turku ja Uusikaupunki (14 kuntaa). Palvelusta saa vuosittaisen raportin ja vertailu muihin kuntiin on yksinkertaista.

Ehdotus: Kuntien ilmasto- ja energiatehokkuuden tavoitteiden saavuttamista ja käytännön toimia rajoittaa resurssipula. Siksi onkin tärkeää, että Valonia pystyy tarjoamaan palveluillaan lisäresurssia kunnille maakunnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyössä kuntien kanssa Valonia voi suunnitella alueellisia toimenpiteitä, jotka kustannetaan hankkeiden avulla, kuntien yhteisrahoituksella ja/tai yhteishankinnoilla. Myös tiedonvaihto käytännön esimerkeistä tulee turvata. Kaikkiin Valonian ohjelman teemoihin liittyviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa myös ostopalveluina.

Valonia välittää tietoa kunnille uudesta energiatehokkuussopimuksesta yhteistyössä Motiva Oy:n kanssa. Sopimuksen sisällön ja tavoitteiden esittely sopii myös liiton järjestämiin kuntatilaisuuksiin.

- Vesiteemassa keskusteltiin yhteistyöstä Valonian, kuntien ja kunnissa toimivien vesiensuojeluyhdistysten kanssa. Kiertueen aikana esiin tuli useampi konkreettinen käytännön yhteistyömahdollisuus. Valonian haja-asutusalueiden jätevesineuvontaa pidetään yleisesti hyvänä.

Ehdotus: Valonian toiminnan painopistettä siirretään jätevesineuvonnasta vesiensuojeluun. Yhteistyö kuntien kanssa laajenee yhdessä suunniteltavien vesiensuojelu- ja hoitohankkeiden myötä.

- Liikkumisen teemassa etenemistä kohti kestävästä liikkumisesta on tapahtunut Föli-alueen laajenemisen myötä. Matkamäärät ovat lisääntyneet kunnissa. Myös pyöräilyn mahdollisuudet ovat lisääntyneet mm. pyörätieverkostojen ja pyöräparkkien parantamisella. Valoniassa ja kunnilla on mahdollisuuksia yhteistyöhön myös liikkumisen ohjauksen, liikenneturvallisuuden ja koulumatkaliikkumisen käytännön toimissa.

Ehdotus: Varsinais-Suomen kunnilla on mahdollisuus hakea yhteistyössä Valonian kanssa rahoitusta kunnan alueella kestävästä liikennettä ja liikkumista edistävien toimenpiteiden toteuttamiseen. Toimenpiteet voidaan toteuttaa joko osana vuosittaista Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa -valti-onavustushanketta tai muita sopivia hankkeita.

- Ympäristökasvatus kouluissa ja päiväkodeissa on muutoksessa mm. uusien opetussuunnitelmien käytäntöön viemisessä. Valonia voi tarjota asiantuntija-apua opettajille ja kasvattajille sekä esitellä erilaisia materiaaleja. Esiin nousi mm. Liikkuva koulu –hanke, Vihreä Lippu –toiminta, Itämerihaaste jne. Ympäristökasvatuksen keinoin voidaan edistää myös kuntalaisten hyvinvointia.

Ehdotus: Ympäristövastuullisuuteen kasvaminen on yksi teema uusissa opetussuunnitelmissa. Valonia kouluttaa ja antaa asiantuntija-apua opettajille ja varhaiskasvattajille uusien opetussuunnitelmien käyttöönoton tukemiseksi ja ympäristökasvatuksen lisäämiseksi. Kuntien tulee mahdollistaa osallistuminen näihin koulutuksiin mm. sijaismenetelystä avulla.

LOUNAISTIETO

Kuntakierros tehtiin erityisen sopivaan aikaan Lounaistiedon kannalta. Palvelu on intensiivisessä kehitysvaiheessa, joten kaikki käyttäjiltä saadut kommentit ja ideat ovat hyvin arvokkaita. Ilahduttavaa oli huomata, miten kiinnostuneesti palveluun suhtauduttiin ja miten tarpeellisen alueellista tietopalvelua pidetään. Lounaistieto on myös alueellinen avoimen datan jakelukanava, minkä vuoksi oli hyödyllistä saada kokonaiskuva virkamiesten ja luottamushenkilöiden asenteista ja näkemyksistä avointa dataa kohtaan.

Lounaistietoa koskevat huomiot ja niitä koskevat toimenpidesuosituksot on listattu alle. Suosituksia hyödynnetään Lounaistiedon kehittämisessä ja markkinoinnissa. Selvemmän verkostoja ja teemoja koskevat huomiot, toiveet ja tarpeet välitetään aiheeseen perehtyneille asiantuntijoille Varsinais-Suomen liitossa, paikkatietoverkosto Lounaispaikassa ja muissa verkostoissa ja organisaatioissa eli niitä koskevia toimenpidesuosituksia ei esitetä tässä yhteydessä (mm. Lounaispaikan karttapalvelua koskevat toiveet ja kommentit ovat kuitenkin esillä tässä raportissa kuntakohtaisissa yhteenvedoissa).

1. Joissakin kunnissa oletettiin, että kyseessä on Lounaispaikan tekemä kuntakierros eikä Lounaistiedon. Tästä syystä kierroksen aikana esitettiin paljon erityisesti Lounaispaikan karttapalvelua koskevia kehitysideoita.

Ehdotus: Aluetietopalvelu Lounaistiedon ja sen yhteydessä toimivien verkostojen (mm. paikkatietoverkoston Lounaispaikka, YmpäristöNyt) välistä työnjakoa ja profilointia tulisi selkiyttää. Samalla tulisi miettiä myös yhteismarkkinointiin liittyviä ratkaisuja sekä aluetietopalvelun roolia mm. käyttäjätarpeiden selvittäjänä. Lounaistiedon roolia eri palvelujen sateenvarjona ja yhteistyöalustana tulee painottaa viestinnässä.

2. Asenne Lounaistietoa kohtaan oli kiinnostunut. Palvelun ideaa eli alueellisen tiedon keräämistä yhteen osoitteen kiiteltiin kaikissa kunnissa. Henkilöt, jotka olivat kuulleet työn alla olevan Lounaistiedon esittelyn aikaisemmin suhtautuivat palveluun hyvin myönteisesti.

Ehdotus: Kuntien kiinnostusta ja positiivista suhtautumista kannattaa hyödyntää Lounaistiedon kehittämisessä ja markkinoinnissa. Erityisesti uudet teemat kuten liikenne, hankkeet, hankerahoitus, tapahtumat ja palvelut sekä niihin liittyvä tiedon saannin parantaminen saavat todennäköisesti vahvaa tukea kunnista. Markkinoinnissa kannattaa jatkaa hyväksi todetulla linjalla.

3. Avoin data ymmärretään helposti väärin tai se on täysin tuntematon käsite kunnissa. Lisäksi varsinkin pienemmät kunnat kaipaavat avoimesta datasta hyvin konkreettisia esimerkkejä hyödyistä ennen kuin alkavat avata omia tietovarantojaan.

Ehdotus: Avoimen datan mahdollisuuksista ja konkreettista esimerkeistä sekä menestystarinoista kannattaa viestiä alueen kuntiin esimerkiksi liiton ja Lounaistiedon viestintäkanavien kautta.

4. Avoimesta datasta kiinnostuneet kunnat eivät vielä tiedä, miten avaamisessa tulisi edetä, miten dataa voidaan avata ja miten avaamisesta saadaan hyötyjä.

Ehdotus: Lounaistiedon roolia datan jakelukanavana ja hyötykäytön edistäjänä korostetaan tulevaisuudessa esitteissä ja muussa markkinoinnissa. Datalla avaamista varten laaditaan ohjeistus ja toimintamalli, jonka avulla kunta pystyy eteneään datan avaamisessa tarvittaessa nopeastikin.

5. Joissain kunnissa herätti huolta eri tietopalvelujen suhde toisiinsa sekä sitä kautta mahdollisesti syntyvä päällekkäinen työ. Keskusteluissa esiin nousivat mm. Kuntaliiton tietopalvelujen sekä kansallisen palveluarkkitehtuuri -hankkeen (ns. kunta-kapa) suhde Lounaistietoon.

Ehdotus: Muita käynnissä olevia kansallisia ja alueellisia tietopalveluita ja niiden kehittymistä seurataan edelleen ja jatketaan yhteistyötä Kuntaliiton kanssa, joka koordinoi kunta-kapa -hanketta. Lounaistiedon mahdollinen tuleva ohjausryhmä osallistetaan palvelun asemointiin suhteessa muihin olemassa oleviin ja tuleviin tietopalveluihin. Lounaistiedon tilanne ja toimintaympäristö otetaan huomioon mm. markkinoinnissa.

6. Lähes kaikki 15 kuntaa ovat ottamassa tai ottaneet käyttöön Lounaistiedon tilastoja koskevan upotuksen. Kunnan verkkosivuilla esitettävä upotus koetaan hyvin konkreettisena hyötynä.

Ehdotus: Jatkossa myös muita mahdollisia tietoja kannattaa pyrkiä esittämään upotusikkunoiden avulla. Kuntia miellytti ajatus siitä, että tietoa esitetään siellä, missä ihmiset muutenkin käyvät (mm. kuntien verkkosivut).

7. Kunnat toivovat, että Lounaistieto voisi esittää tilastotietoa kunnanosaakohtaisesti esimerkiksi postinumeroalueiden mukaan esitettynä.

Ehdotus: Selvitetään, mitä kaikkea tilastotietoa löytyy avoimena datana ja miten sitä voidaan esittää alueen kuntien ja kaupunkien hyväksi.

8. Lounaistiedon sivuilla on paljon hyödyllisiä graafeja ja muita aineistoja, mutta niiden käyttömahdollisuuksista ei ole varmuutta. Jopa koulutusta toivottiin.

Ehdotus: Lounaistiedon sivuille tulee miettiä riittävää ohjeistusta eri käyttäjäryhmät huomioiden ja mahdollisesti myös opastusvideoita eri käyttömahdollisuuksista.

9. Varsinkin seutukeskuksia tuntuu kiinnostavan mahdollisuus hyödyntää Lounaistietoa työllisyyden, työpaikkaomavaraisuuden ja pendelöinnin “seurantaan” sekä mahdollisesti myös työttömien aktivointiin.

Ehdotus: Ideat ja tarpeet välitetään TE-toimistolle, joka on selvittämässä Lounaistiedon mahdollisuuksia työttömyysteeman suhteen.

10. Tiedon visualisointi nähtiin kiinnostava mahdollisuutena kunnissa ja Varsinais-Suomen liiton talousarviosta tehtyä visualisointia kiiteltiin. Kuntia kiinnosti mahdollisuus, että Lounaistieto voisi tuottaa kunnille työkalun, johon budjettiluvut syöttämällä saisi käyttöönsä havainnollisen kuvan kunnan tuloista ja menoista.

Ehdotus: Selvitetään mahdollisuutta työkalun tekemiseen ja suunnitellaan se yhdessä kiinnostuneiden kuntien kanssa. Edistetään kuntien avaaman datan visualisointia mm. tulevien sovelluskehityskilpailujen kautta.

11. Monessa kunnassa todettiin olevan haasteita tapahtumia koskevan tiedon hallinnassa ja tiedon pirstaloitumisessa eri sivustoihin, jolloin potentiaalisten kävijöiden on hankala löytää itseään kiinnostavaa tietoa. Erityisesti järjestöt ovat toivoneet kunnilta uusia ratkaisuja tapahtumatiedon keräämiseen ja esittämiseen. Kuntia kiinnosti mahdollisuus saada verkkosivuilleen tapahtumätietoa esittävä upotusikkuna/ kalenteri (vrt. Lounaistiedon tilastoupotus) sekä esittää oman alueen tietoa mahdollisesti koko maakunnan alueella tai erilaisilla mobiilisovelluksissa.

Ehdotus: Lounaistiedon yhteyteen kehitettävän Linked events -tapahtumarajapinnan kehitystä jatketaan ja sitä (mm. tiedonkeruulomake) kokeillaan mahdollisimman pian aiheesta kiinnostuneiden kuntien kanssa. Vaski-kirjastot -yhteistyön lisäksi selvitetään mahdollisuutta käynnistää vastaava yhteistyö myös Loisto-kirjastojen kanssa.

12. Kunnat haluavat nostaa esille alueen palveluita, ovat ne sitten yritysten, järjestöjen tai kunnan itsensä tuottamia. Tärkeitä seikkoja ovat myös tietojen ajantasaisuus sekä löydettävyys ja saavutettavuus kuntarajoista riippumatta. Palveluihin sisältyvät myös esimerkiksi järjestöjen ylläpitämät tilat.

Ehdotus: Etsitään keinoja parantaa palvelujen saavutettavuutta Lounaistiedon avulla. Mietitään palvelupisteaineiston hyötykäytön edistämistä (esimerkiksi karttaikkunan upotus kuntien verkkosivuille).

13. Joillakin kunnilla ja kaupungeilla on erityisesti liikenteeseen liittyviä tarpeita. Eri liikennemuotojen aikataulutietoa toivottiin vapaasti käyttöön ja sen päälle tehtyjä infotauluja. Eri kulkumuotojen tulisi kytkeytyä toisiinsa luontevasti.

Ehdotus: Selvitetään mahdollisuutta kehittää Lounaistietoon liikenteen tilannekuvapalvelua. Pyritään edistämään aikataulutietojen julkaisua avoimena datana sekä avatun datan hyötykäyttöä (mm. mobiilisovellukset, infonäytöt).

LIITTEET

LIITE 1 KUNTIIN LÄHETTY ILMOITUS KUNTAKIERROKSESTA

Varsinais-Suomen liitto käynnistää maaliskuussa kuntakierroksen. Moni asia tulee muuttumaan Suomen hallintorakenteissa. Vierailun tarkoituksena on käynnistää vuoropuhelu alueen kuntien kanssa ja jatkaa sitä SOTE-uudistuksen ja itsehallintoalueen toteutuksen edistyessä. Lisäksi tarkoituksena on kuulla kuntien tarpeista tässä muuttuvassa tilanteessa.

Tällä vierailulla on kolme aiheetta:

1. SOTE-alan yhdistykset ja vapaaehtoistoiminta

Yhdistysten ja vapaaehtoistoiminnan tuleva rooli sosiaali-, hyvinvointi- ja terveystalouden edistäjänä tulee olemaan oleellinen. Käydään keskustelua aiheesta ja todetaan mitä suunnitelmia kunnalla/kaupungilla on ja mitä jatkotoimenpiteitä kaivataan.

Yhteyshenkilö: Erikoissuunnittelija Carola Gunell, edunvalvonnan vastuualue, 044 9756 756

2. Kestävän kehityksen toiminnan ja ilmasto-ohjelman nykytilanne sekä mahdolliset kehitystarpeet

Tavoitteena on luoda kokonaiskuva kuntasektorin kestävän kehityksen toiminnasta, tarkentaa yhteistyötarpeita sekä tehostaa yhteistyön muotoja. Tapaamisessa kartoitetaan kunnan eri sektoreiden kestävän kehityksen palvelutarpeita ja Valonian mahdollisuuksia edistää kuntien kestävän kehityksen ja/ tai ilmasto-ohjelman toimenpiteitä.

Yhteyshenkilö: Energia-neuvoja Liisa Harjula, Valonia, 040 1820 412

3. Lounaistieto.fi - aluetietopalvelun mahdollisuudet kunnalle/kaupungille

Hallintorakenteiden uudistuessa myös tietopalveluiden tarve muuttuu. Miten muutokset vaikuttavat kuntien toimintaan.

Keskustellaan kunnan/kaupungin kehitystarpeista ja toiveista sekä voidaan lyhyesti esitellä aluetietopalvelun hyötyjä ja mahdollisuuksia kunnilla.

Yhteyshenkilö: Hankesuunnittelija Juha Pulmuranta, tietopalveluryhmä, 040 5091 043

Kunnan edustajien kanssa käytävän keskustelun lisäksi Valonia ja tietopalveluryhmä toivovat saavansa samana päivänä käytönsä kunnantalosta sopivan tilan yritystapaamisia varten.

Toivomme teidän suhtautuvan myönteisesti vierailuumme ja lisäksi pyydämme, että

- nimeätte kullekin aihekokonaisuudelle sopivat henkilöt (enintään 3) osallistumaan keskusteluun,
- varaatte sopivat tilat vierailua varten, ja
- katsotte kalenterista muutaman teille sopivan ajankohdan vierailua varten, huomioiden, että vierailu voidaan toteuttaa ennen huhtikuun loppua.

Lopuksi pyydämme teitä lähettämään teille sopivat ajankohdat ja yhteyshenkilön tiedot Varsinais-Suomen liittoon sähköpostitse pe 26.2.2016 mennessä. Halutessanne voitte olla etukäteen yhteydessä kirjeessä mainittuihin henkilöihin.

Turku, 10.2.2016

Janne Virtanen
Edunvalvontajohtaja
Varsinais-Suomen liitto

LIITE 2 VARSINAIS-SUOMEN LIITON UUTISKIRJEEN TIEDOTE**Liitto vieraillee kunnissa kevään aikana – teemoina aluetieto, kestävä kehitys ja sote**

Varsinais-Suomen liitto käynnistää maaliskuussa kuntakierroksen Varsinais-Suomen kuntiin. Vierailujen teemoja ovat kestävä kehitys, alueellinen tieto sekä sote-uudistus. Mitä tietotarpeita tämän päivän kunnilla on? Miten kunnat voivat hyötyä aluetietopalvelu Lounaistiedon tilastoista, tietografiikasta ja kartoista, esimerkiksi upottamalla ne omille nettisivuilleen? Millä tavalla Valonia voi auttaa kuntia kestävä kehityksen saralla? Mikä on vapaaehtoistoiminnan rooli sote-uudistuksessa?

Näistä aiheista Valonian, Lounaistiedon ja liiton edustajat haluavat keskustella kuntien kanssa, vapaamuotoisesti ja hyvässä vuorovaikutuksessa. Kehotamme siis kuntia ottamaan yhteyttä ja sopimaan päivämäärä hyödylliselle tapaamiselle!

Ota yhteyttä:

Erikoissuunnittelija Carola Gunell, edunvalvonnan vastuualue, 044 9756 756 tai carola.gunell@varsinais-suomi.fi

LIITE 3 EDUNVALVONNAN KYSYMYKSET

Hyvinvointipalveluihin liittyvät kysymykset:

Kuntien tehtävä hoitaa alueensa hyvinvoinnin edistämistä tulee lisäämään kumppanuutta yritysten, järjestöjen ja vapaaehtoistyön kanssa. Lisäksi avointa tiedonkulkua tukevien järjestelmien tarve kasvaa.

1. Montako yhdistystä ja järjestöä kunnassa toimii? Onko rekisteri ajantasainen?
2. Millaisia yhteistyömuotoja kunnilla ja 3. sektorilla on? Esim. avustukset, tilojen käyttö, kumppanuus-sopimukset.
3. Onko kunta linjannut miten hyvinvointipalveluja edistetään itsehallintoalueiden toimiessa?
Vahvistetaanko 3.sektorin toimintamahdollisuuksia tulevaisuudessa? Miten?
4. Mitkä asiat tulevaisuuden hyvinvointipalveluiden edistämässä kuntanne kokee ongelmallisiksi?
Mitä neuvontaa tarvitsette hyvän ratkaisun löytymiseksi?

LIITE 4 VALONIAN KYSYMYKSET

Valonia – Varsinais-Suomen kestävä kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus, on toiminut Varsinais-Suomen liiton alaisena vuodesta 2015 alkaen. Sitä ennen olimme Turun kaupungin hallinnon alla.

Päätavoitteena kuntakerroksella on selvittää, miten maakunnallisen ilmastostrategian tavoite ”Varsinais-Suomi on saavuttanut kansainväliset ja kansalliset energia- ja ilmastotavoitteet ja on matkalla kohti hiilineutraaliutta vuonna 2020” näkyy ja toteutuu alueen kunnissa. Vierailun aikana on tarkoitus saada käsitys toteutuneista tai suunnitelluista kuntien käytännön toimenpiteistä, jotka vievät kohti hiilineutraalia maakuntaa. Keskustelun pohjana ovat seuraavat kysymykset:

Ilmasto- ja energiaohjelmat/ toimenpiteet

- onko suunnitteilla uusia energiaratkaisuja, erityisesti uusiutuvan energian suhteen, tarvitaanko apua
- kunnan energiatehokkuustoimet, kiinnostus liittyä uuteen sopimukseen 2017-
- kiinnostus yhteishankintoihin, esim. aurinkoenergia (Syke/ Hinku)
- katuvalaistus, ulkovaalaistus koulujen pihalla, urheilu- ja liikuntapaikoissa
- tyhjätilat: kuinka paljon, missä, kenen omistuksessa, onko käyttösuunnitelmia

Vesihuolto ja vesiensuojelu

- Onko kunnassa tiedossa vesiensuojelutarpeita, joita ei ole jostain syystä pystytty toteuttamaan, esim. resurssipulan vuoksi?
- Minkälaiset vesiensuojeluun liittyvät palvelut hyödyntäisivät kuntaa parhaiten? (Esim., vesiensuojeluneuvonta, koulutukset, tapahtumat, hankkeiden toteutus, kartoitukset & selvitykset...)
- Onko kuntalaisilta tullut kysymyksiä liittyen omien lähivesien kunnostamiseen, rahoituksen hakuun, kunnostussuunnitelmien tekoon ym.? (Esimerkkinä uimarantojen kuivakäymälät)

Ympäristökasvatus

- Mitä koulutusta ja kuinka paljon opettajat ja nuorisotoimi haluaisivat liittyen uusiin opetussuunnitelmiin? Onko heillä ollut mahdollisuutta osallistua koulutuksiin, onko mahdollista liittää koulutusta Veso-päivien ohjelmaan (esim. ulkonaoppimismenetelmät)?
- Onko pohdittu ulkopuolisten tahojen käyttöä apuna koulutyössä? Kuka sitä koordinoisi? Haluaisivatko koulut kiertävaluontokoulu-tapaista ohjelmaa oppitunneille?
- Ekotukitoiminta, kuntien sisäisen ympäristötyön apuväline (Valonia voi toimia apuna ja kouluttajana toiminnan käynnistämässä tai koordinoimassa toimintaa)

Tarpeet kestävä ja turvallisen liikkumisen projekteille

Liikkumisen ohjauksella voidaan auttaa kuntia havaitsemaan mahdolliset kestäväan liikkumiseen liittyvät mahdollisuudet ja esteet esimerkiksi palvelurakenteeseen tai liikennejärjestelyihin liittyvissä muutostilanteissa. Muun muassa palveluverkon muutokset vaikuttavat usein liikennevirtoihin laajemminkin ja siten joko edistävät tai ehkäisevät kestävien kulkumuotojen käyttöä. Työ voi olla:

- Liikennesuunnittelua tukevia selvityksiä, kyselyitä ja laskentoja
- Koulutuksia, kyselyitä, henkilökohtaista neuvontaa, kartoituskäyntejä ja haastatteluita
- Viestintää sekä tapahtumien ja teemaviikkojen järjestämistä (Liikenneturvallisuusviikko, Kansallinen pyöräilyviikko, Euroopan Liikkujan viikko)
- Hankehakuja ja suunnitelmia

LIITE 5 LOUNAISTIEDON KYSYMYKSET

Esitys

- Lounaistieto on Lounais-Suomen aluetietopalvelu
- Maksuton ja pysyvä palvelu, joka löytyy verkosta osoitteesta www.lounaistieto.fi
- Sivusto on avattu syksyllä 2015 -> saanut hyvää palautetta ja muut maakunnat kiinnostuneita
- aluetietopalvelu tehtiin, koska vuosien varrella on huomattu tarve sivustolle, joka kokoaa yhteen aluetta koskevaa tietoa
- Lounaistieto on nostettu merkittävään rooliin nykyisessä maakuntaohjelmassa
 - “yhdistää innostuneet ihmiset ja avoimen tiedon”
 - “maakunnan ihmisten jokapäiväinen työkalu”
- Ollaan tänään täällä, jotta noihin tavoitteisiin päästään. Nykyinen Lounaistieto on vain hyvä alku.
- Jos Lounaispaikka on ennestään tuttu, niin Lounaistieto jatkaa paikkatietokeskus Lounaispaikan aloittamaa alueellista tietopalvelutyötä (Lounaispaikka ”vain” yksi verkosto muiden joukossa)
- Lounaistieto kattaa paikkatiedon lisäksi monia muita maakunnalle tärkeitä aiheita, jonka vuoksi Varsinais-Suomen liitto vetää sen kehittämistä ja huolehtii palvelun pysyvyydestä
- Liiton panostuksesta osoituksena tietopalveluryhmän muodostaminen helmikuussa 2016
 - Tärkeä muistaa, että Lounaistieto on maakunnan yhteinen ponnistus eli resurssit maakunnan kokoiset

- Kunnat ovat Lounaistiedon merkittävin kohderyhmä
- Kunnille jo nyt Lounaistiedossa palveluja, joita voi käyttää suunnittelussa ja päätöksenteossa
 - tilastotietoa väestöstä, työllisyydestä, liikenteestä ja matkailusta
 - lisäksi mahdollisuus ladata graafeja omiin esityksiin ja vaikka nettisivuille
 - kuntakohtaisia tilastouputuksia kunnan nettisivuille saa pyytämällä osoitteesta info@lounaistieto.fi (asukasluku, väestönkehitys, työttömyysasteen kehitys, työpaikkamäärän kehitys)
 - tietoanalyysit mm. työllisyyden ja matkailun kehittymisestä
 - karttapalvelu, jossa yli 300 kartta-aineistoa, joista moni kuntarajat ylittäviä
 - jatkossa mahdollista upottaa esim. kuntien ja vaikka matkailualan yritysten nettisivuille
 - ympäristön tilan seurantaa ja mahdollisuus esim. haastaa toinen kunta ympäristötekoon
 - Tiedon visualisointia, kuten V-S liiton talosarvio (<http://www.lounaistieto.fi/blog/category/yleinen/ajankohtaista/>)
 - vrt. <http://valtionbudjetti.fi/>

- avoin data
 - Lounaistieto tarjoaa kunnille myös avoimen datan jakelukanavan.
 - Jos avoin data on vieras käsite niin sillä tarkoitetaan julkista tietoa, joka on tietokoneiden ymmärtämässä muodossa (esim. excel, ei pdf) ja maksuttomasti ladattavissa
 - Avoin data tarkoittaa, että esimerkiksi kuntien tuottama julkinen tieto annetaan myös kansalaisten ja yritysten käyttöön.
 - Hyödyt:
 1. tehostaa julkishallintoa (mm. Helsingissä arvioitu menojen pienentyneen 2 %)
 2. on tietoalan yritysten ja sovelluskehittäjien raaka-ainetta ja tuottaa uusia, yllättäviäkin, palveluja kuntalaisille (mm. reittisovellukset junat.net, lautta.net, blindsquare, eventmore, [open ahjo](http://openahjo))
 3. tukee kansalaisten osallistumista (pätöksenteon läpinäkyvyys, veropuu, datajournalismi jne.)

”Kun poliittisen toiminnan taustalla oleva data ja sen hyödyntämistavat kerrotaan avoimesti, kansalaisten on nykyistä helpompi ymmärtää poliittisia päätöksiä ja toimenpiteitä.” - Datan avaajan kurssi -

- datan avaamisessa kannattaa lähteä liikkeelle tietojärjestelmäluettelosta -> nähdään mitä dataa on, mitä voi avata jne.
- avattavaa dataa esim. ostolaskut, talousarvio, kävijätilastot, ulkoilureitit, valokuvat, kartat, joukkoliikennedata, auras-kaluston liikkeet, terveyskeskusten jonotustieto, kirjojen lainausmäärät, kuntien päätökset, palautteet, tapahtumat, tilat, latujen kunto jne.

- avoin data maailmanlaajuinen ilmiö, tullut jäädäkseen
- avoin data on raaka-ainetta, josta voidaan jalostaa monia tuotteita
- Toisaalta voidaan ajatella, että avoin data on öljyä, joka voitelee yhteiskunnan rattaat pyörimään entistä sujuvammin.
- kunnan rooli muuttuu palveluntuottajasta mahdollistajaksi
- 6Aika-yhteistyö tuo hyödyt koko maakuntaan
- Lounaistiedon kautta pääsee helposti siihen mukaan
- tulossa kuntien käyttöön datan avaajan pikaopas, mutta tukea saa koska vaan
- nyt haetaan rohkeita edelläkävijäkuntia!

- Lounaistieto on vasta alussa sitä halutaan kehittää erityisesti kuntien toiveiden ja tarpeiden mukaan
 - tarkoitus ei ohjata ihmisiä välttämättä Lounaistiedon sivuille, vaan esittää tietoa siellä, missä ihmiset muutenkin ovat
 - helppo, maksuton ja pysyvä (jos kunnat kokevat tarpeelliseksi)
 - Avainsanoina avoimuus, kokeilukulttuuri ja digitalisaatio

Jatko

1. Teemme myöhemmin keväällä vastaavan yrityksille suunnatun kierroksen
2. Lounaistieton esite valmistuu keväällä ja niitä lähetetään nippu jokaiseen kuntaan esille pantavaksi.
3. Yhteenvedo, joka jaetaan kuntiin

Kysymyksiä

- Mitä mieltä olette Lounaistiedosta?
- Mitä tietoa hyödynnätte työssänne ja mitä siitä haluaisitte löytää Lounaistiedosta?
- esim. työllisyys, matkailu, koulutus, hankkeet, hankerahoitusmahdollisuudet, yhdistystieto, liikenne, ennakointi, alueen tapahtumat, julkiset tilat, palvelut, sähköiset palvelut, toimijahaku, kiertotalous, tietoa päästöistä...
- Mihin muuhun Lounaistietoa tulisi mielestänne hyödyntää?
- Voisiko kunta avata tietovarantojaan ja jos, niin mitä?

VARSAIS-SUOMEN LIITTO | EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND | REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

PL 273 (Ratapihankatu 36) 20101 Turku | PB 273 (Bangårdsgatan 36) 20101 Åbo
+358 2 2100 900 | kirjaamo@varsinais-suomi.fi | www.varsinais-suomi.fi | Y - 0922305-9